SZTÁLIN

A BÉKÉÉRT

1946—1952

Gyüjtemény
Sztálin elvtárs háborúutáni
nyilatkozataiból

SZIKRA KIADÁS

SZIKRA

A MARXIZMUS-LENINIZMUS KIS KÖNYVTÁRA

79—80. szám.

SZTÁLIN

A BÉKÉÉRT

Gyűjtemény
Sztálin elvtárs háborúutáni
nyilatkozataiból

1946—1952

MÁSODIK, BŐVÍTETT KIADÁS

SZIKRA

BUDAPEST 1952

Felelős kiadó a Szikra Könyvkiadó vezérigazgatója

Sztálin elvtársnak a második világháború befejezése óta, a sajtóban különböző időben megjelent beszédei és nyilatkozatai egytől-egyig fontosnál fontosabb dokumentumai a Szovjetunió következetes és szilárd békepolitikájának, értékesnél értékesebb eszmei és politikai fegyverei a haladó emberiség békeharcának.

Ezekben a dokumentumokban Sztálin elvtárs, a béke, demokrácia és szocializmus táborának lelke és szervezője, könyörtelenül leleplezi a háború előkészítésének és kirobbantásának útjára lépett amerikai és angol imperialisták és csatlósaik agresszív terveit és a népek elámítására szánt bűnös mesterkedéseit; visszaveri a háborús gyujtogatóknak a Szovjetunióra és a többi békeszerető államra szórt rágalmait; újra meg újra feltárja a hatalmas Szovjet Állam külpolitikájának békés tartalmát; elszánt, kitartó harcra buzdítja a világ népeit az imperialista agresszorok ellen, világosan kijelöli a béke megvédésének és megszilárdításának útját.

A sztálini békepolitikának ezek a történelmi jelentőségű dokumentumai, amelyek a béke és haladás híveit szerte a világon harcra lelkesítik a népek békéjéért és biztonságáért, a nemzetek egyenjogúságáért és függetlenségéért folyó és egyre szélesedő békemozgalomban, magyar nyelven eddig — egyetlen kivétellel — csak a sajtóban, szétszórtan jelentek meg. A jelen gyüjteményes kiadással könnyen hozzáférhetővé tesszük őket a magyar békemozgalom minden aktív részvevője számára.

1952 március

A kiadó

A második kiadást kiegészítettük újabb, 1952 januárja óta megjelent nyilatkozatokkal, „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban" című mű egy részletével és az SzKP XIX. kongresszusán mondott beszéddel.

1952 november

A kiadó

BESZÉD MOSZKVA SZTÁLIN-VÁLASZTÓKERÜLETÉNEK VÁLASZTÁSI GYŰLÉSÉN

1946 február 9

Elnök: Ioszif Visszarionovics SZTÁLINT illeti a szó. (A tribünön megjelenő Sztálin elvtársat a választók percekig tartó viharos ovációval köszöntik. A Nagy Színházban tartott gyűlés részvevői állva üdvözlik Sztálin elvtársat. A teremből szüntelenül hallatszanak felkiáltások: „A nagy Sztálinnak, hurrá!" „Éljen a nagy Sztálin, hurrá!" „Szeretett Sztálinunknak, hurrá!")

SZTÁLIN elvtárs:

Elvtársak!

A Legfelsőbb Szovjet legutóbbi választásai óta nyolc esztendő múlott el. Ez az időszak bővelkedett döntő jelentőségű eseményekben. Az első négy esztendő a szovjet embereknek a harmadik ötéves terv megvalósítására irányuló megfeszített munkája közben telt el. A második négy esztendőt a német és japán agresszorok ellen folytatott háború eseményei töltik be — a második világháború eseményei. Kétségtelen, hogy a háború az elmúlt időszak legkiemelkedőbb mozzanata.

Helytelen volna azt gondolni, hogy a második világháború véletlenül, avagy egyik vagy másik államférfi hibájából keletkezett, bár kétségtelenül hibák is történtek. A valóságban a háború elkerülhetetlen következménye volt a modern monopolkapitalizmust jellemző gazdasági és politikai világerők fejlődésének. A marxisták nem egy-

szer kijelentették, hogy a kapitalista világ gazdasági rendje az általános válság és a háborús összeütközések elemeivel terhes és hogy ennek következtében a világkapitalizmus a mi időnkben nem símán és egyenletesen fejlődik, hanem válságokon és háborús katasztrófákon keresztül. A kapitalista országok egyenlőtlen fejlődése ugyanis az idők folyamán rendszerint a kapitalista világrend belső egyensúlyának éles megzavarására vezet, a kapitalista országoknak az a csoportja pedig, amely úgy véli, hogy nem rendelkezik elegendő nyersanyagforrással és piaccal, rendszerint megkísérli, hogy fegyveres erő alkalmazásával a helyzetet megváltoztassa és az „érdekszférákat" újra felossza a saját javára. Ennek eredményeként a kapitalista világ két egymással ellenségesen szembenálló és egymás ellen harcoló táborra szakad.

A háborús katasztrófák talán kikerülhetők volnának, ha a nyersanyagforrásokat és a piacokat időnként újólag fel lehetne osztani az országok között gazdasági súlyuknak megfelelően — megegyezésen alapuló, békés döntések útján. Ezt azonban a világgazdaság fejlődésének jelenlegi kapitalista feltételei közepette lehetetlen megvalósítani.

Így tehát a kapitalista gazdasági világrend első válságának eredményeként kitört az első világháború, a második válság következtében pedig a második világháború.

Ez azonban természetesen nem azt jelenti, hogy a második világháború az elsőnek pontos mása. Ellenkezőleg, a második világháború jellege lényegesen különbözik az elsőtől. Tekintetbe kell venni, hogy a fő fasiszta államok — Németország, Japán és Olaszország —, mielőtt a szövetséges országokra törtek volna, saját országukban a polgári-demokratikus szabadságjogok utolsó maradványait is megsemmisítették, kegyetlen, terrorisztikus rendszert vezettek be, lábbal tiporták a kis országok szuverénitásának

és szabad fejlődésének elvét, nyiltan hirdették, hogy politikájuk idegen területek meghódítására irányul és nagy hangon kijelentették, hogy világuralomra törekednek és az egész világon megvalósítják a fasiszta rendszert. Csehszlovákiának és Kína központi területeinek elfoglalásával a tengelyhatalmak bebizonyították, hogy készek is valóra váltani a szabadságszerető népek leigázására irányuló fenyegetéseiket. Ennek következtében a második, a tengelyhatalmak ellen folyó világháború, az első világháborútól eltérően, kezdettől fogva fasisztaellenes, felszabadító háború jellegét öltötte, amelynek egyik feladata a demokratikus szabadságjogok helyreállítása volt. A Szovjetunió bekapcsolódása a tengelyhatalmak elleni háborúba csak fokozhatta — és valóban fokozta is — a második világháború fasisztaellenes és felszabadító jellegét.

Ezen az alapon jött létre a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és a többi szabadságszerető államok fasisztaellenes koalíciója, amely azután döntő szerepet játszott a tengelyhatalmak fegyveres erőinek szétzúzásában.

Így áll a dolog a második világháború keletkezésének és jellegének kérdésével.

Ma már alighanem mindenki elismeri, hogy a háború valóban nem volt és nem lehetett véletlen jelenség a népek életében, hogy a népeknek létükért folytatott háborújává vált és éppen ezért nem lehetett rövid ideig tartó háború, villámháború.

Ami országunkat illeti, ez a háború a legszörnyűbb és legsúlyosabb háború volt, amelyet Hazánk története folyamán valaha is átélt.

A háború azonban nemcsak átok volt. Ugyanakkor a nép egész erejét próbára tevő és felülvizsgáló nagy iskolának bizonyult. A háború leplezetlenül feltárta a hátország és a front minden tényét és eseményét, könyörtelenül lerántott minden fátyolt és leplet, amely az álla-

mok, kormányok, pártok valódi arculatát fedte, álarc nélkül, kendőzetlenül mutatta meg őket, minden fogyatékosságukat és erényüket. A háború bizonyos értelemben vizsgának vetette alá a mi szovjet rendünket, államunkat, kormányunkat, kommunista pártunkat, összegezte munkájuk eredményét, mintha csak így szólt volna hozzánk: íme, ilyenek a ti embereitek és szervezeteitek, ilyenek a tetteik és műveik — nézzétek meg őket figyelmesen és bánjatok velük érdemük szerint.

Ez a háború egyik pozitív oldala.

Számunkra, a választók számára, ez a körülmény nagy jelentőségű, mert megkönnyíti, hogy a párt és a pártemberek tevékenységét gyorsan és tárgyilagosan értékelhessük s hogy helyes következtetéseket vonhassunk le. Más időkben tanulmányoznunk kellett volna a párt képviselőinek beszédeit és beszámolóit, elemeznünk kellett volna azokat, egybe kellett volna vetnünk szavaikat cselekedeteikkel, mérleget kellett volna vonnunk és így tovább. Ez bonyolult és nehéz munkával jár, és még sincs semmi biztosítékunk arra, hogy nem követünk el hibákat. Egészen más a helyzet ma, amikor a háború véget ért, amikor a háború maga vizsgálta felül szervezeteink és vezetőink munkáját és összegezte az eredményeket. Most sokkal könnyebben igazodhatunk el és vonhatunk le helyes tanulságokat.

Melyek tehát a háború eredményei?

Van egy fő eredmény, amelyből minden további eredmény fakad. Ez a fő eredmény abban áll, hogy a háború az ellenség vereségével végződött, mi pedig, szövetségeseinkkel együtt, győzelmet arattunk. A háborút az ellenségen aratott teljes győzelemmel fejeztük be — ez a háború fő eredménye. Ám ez nagyon általános eredmény és ide nem tehetünk pontot. Természetesen, az ellenség szétzúzása egy olyan háborúban, amilyen a második világháború, amilyen nem volt még az emberiség

történetében, világtörténelmi győzelem. Ez igaz. De ez mégis csak általános eredmény és nem elégedhetünk meg vele. Hogy győzelmünk nagy történelmi jelentőségét megértsük, sokkal konkrétabban kell megvizsgálnunk a kérdést.

Nos, hogyan kell felfognunk az ellenségen aratott győzelmünket, mit jelenthet ez a győzelem országunk belső erőinek állapota és fejlődése szempontjából?

Győzelmünk mindenekelőtt azt jelenti, hogy győzedelmeskedett a mi szovjet *társadalmi* rendünk, hogy a szovjet társadalmi rend sikerrel állta ki a háború tűzpróbáját és bebizonyította teljes életképességét.

Mint ismeretes, a külföldi sajtóban gyakran találkoztunk azzal az állítással, hogy a szovjet társadalmi rend kudarcra ítélt „kockázatos kísérlet", hogy a szovjet rend csak „kártyavár", amelynek az életben nincsenek gyökerei, hanem a Cseka szervei kényszerítik a népre, s hogy csak egészen kis kívülről jövő lökésre van szükség és ez a „kártyavár" összeomlik.

Most megállapíthatjuk, hogy a háború halomra döntötte a külföldi sajtónak mindezeket az alaptalan állításait. A háború megmutatta, hogy a szovjet társadalmi rend igazi népi rend, amely a nép mélyéből fakadt és a nép hatalmas támogatását élvezi, hogy a szovjet társadalmi rend a társadalmi szervezetnek teljesen életképes és szilárd formája.

Sőt mi több. Most már nem arról van szó, hogy életképes-e vagy nem életképes a szovjet társadalmi rend, hiszen a háború szemléltető leckéi után ezek közül a kételkedők közül egy sem merészeli többé a szovjet társadalmi rend életképességét kétségbevonni. Most már arról van szó, hogy a szovjet társadalmi rend életképesebbnek és szilárdabbnak bizonyult, mint a nem-szovjet társadalmi rend, hogy a szovjet társadalmi rend a társadalmi szervezetnek jobb formája, mint bármely más, nem-szovjet társadalmi rend.

Másodszor, a mi győzelmünk azt jelenti, hogy győzedelmeskedett a mi szovjet *állam*rendünk, hogy a mi soknemzetiségű szovjet államunk kiállotta a háború minden próbáját és bebizonyította életképességét.

Mint ismeretes, a külföldi sajtó tekintélyes képviselői gyakran úgy nyilatkoztak, hogy a soknemzetiségű szovjet állam „mesterkélt és nem életrevaló építmény", hogy bármilyen bonyodalom esetén a Szovjetunió elkerülhetetlenül széthull, hogy a Szovjetunióra Ausztria-Magyarország sorsa vár.

Most megállapíthatjuk, hogy a háború megcáfolta a külföldi sajtónak ezeket a minden alapot nélkülöző kijelentéseit. A háború megmutatta, hogy a soknemzetiségű szovjet államrend sikerrel állotta ki a próbát, a háború folyamán még jobban megszilárdult és teljesen életképes államrendnek bizonyult. Ezek az urak nem értették meg, hogy az Ausztria-Magyarországgal való összehasonlítás nem helytálló, mert a mi soknemzetiségű államunk nem burzsoá alapon jött létre, amely ösztönzi a nemzeti bizalmatlankodást és a nemzeti ellenségeskedést, hanem szovjet alapon, amely ellenkezőleg, a baráti érzést és a testvéri együttműködést ápolja államunk népei között.

A háború leckéi után egyébként ezek az urak nem merik többé kétségbevonni a szovjet államrend életképességét. Most már nem a szovjet államrend életképességéről van szó, mivel annak életképességéhez nem férhet többé kétség. Most már arról van szó, hogy a szovjet államrend a soknemzetiségű államok mintájának bizonyult, hogy a szovjet államrend az államszervezet olyan rendszere, amelyben a nemzetiségi kérdés és a nemzetek együttműködésének problémája jobban van megoldva, mint bármely más soknemzetiségű államban.

Harmadszor — a mi győzelmünk azt jelenti, hogy győzedelmeskedtek a szovjet fegyveres erők, győzedelmes-

kedett a mi Vörös Hadseregünk, hogy a Vörös Hadsereg hősiesen kiállta a háború minden megpróbáltatását, tönkreverte ellenségeink seregeit és győztesen került ki a háborúból. (Felkiáltás: „Sztálin elvtárs vezetésével!" Mindenki feláll. Viharos, hosszantartó taps, amely ovációba megy át.)

Most mindenki, barát és ellenség egyaránt elismeri, hogy a Vörös Hadsereg nagy feladatainak magaslatán állott. Nem így volt azonban még hat évvel ezelőtt, a háborúelőtti időszakban. Mint ismeretes, a külföldi sajtó tekintélyes képviselői és a sok elismert külföldi katonai szaktekintély nem egyízben kijelentette, hogy a Vörös Hadsereg állapota komoly kételyekre ad okot, hogy a Vörös Hadsereg rosszul van felfegyverezve és nincs igazi parancsnoki kara, hogy szelleme minden kritikán aluli, hogy talán alkalmas a védelemre, de támadó hadműveletekre nem képes, hogy a német hadsereg támadása esetén a Vörös Hadseregnek, mint „agyaglábon álló óriásnak", össze kell omlania. Ilyen kijelentések nemcsak Németországban hangzottak el, hanem Franciaországban, Angliában és Amerikában is.

Most megállapíthatjuk, hogy a háború halomra döntötte ezeket az alaptalan és nevetséges állításokat. A háború megmutatta, hogy a Vörös Hadsereg nem „agyaglábon álló óriás", hanem korunk elsőrangú hadserege, amelynek teljesen korszerű fegyverzete, tapasztalt parancsnoki kara van és harci szelleme kiváló. Nem szabad elfelejteni, hogy a Vörös Hadsereg az a hadsereg, amely szétverte a minap még valamennyi európai állam seregeit rettegésben tartó német hadsereget.

Megjegyzendő, hogy a Vörös Hadsereg „kritikusainak" száma egyre kevesebb. Sőt, a külföldi sajtóban egyre gyakrabban olvashatunk olyan cikkeket, amelyek kiemelik a Vörös Hadsereg nagyszerű tulajdonságait, harcosainak és parancsnokainak kiválóságát, stratégiájának és

taktikájának kifogástalanságát. És ez érthető is. A Vörös Hadsereg Moszkva és Sztálingrád, Kurszk és Belgorod, Kiev és Kirovográd, Minszk és Bobrujszk, Leningrád és Tallin, Jasszi és Lvov alatt, a Visztula, a Nyemen, a Duna és Odera mellett, Bécs és Berlin alatt aratott fényes győzelmei után el kell ismerni, hogy a Vörös Hadsereg elsőrendű hadsereg, amelytől sokan tanulhatnának. (Viharos taps.)

Így értelmezzük mi konkrét formában országunknak ellenségein aratott győzelmét.

Alapjában véve ezek a háború eredményei.

Tévedés volna azt gondolni, hogy ilyen történelmi győzelem elérhető az egész országnak az aktív védelemre való előkészítése nélkül. Nem kevésbbé téves volna azt vélni, hogy az ilyen felkészülés rövid idő alatt, úgy hárommégy esztendő folyamán lehetséges. Még tévesebb volna azt állítani, hogy mi a győzelmet csak hadseregünk vitézségének köszönhetjük. Természetesen, vitézség nélkül nem lehet győzni. De a vitézség egymaga nem elegendő egy olyan ellenség megveréséhez, amely nagyszámú hadsereggel, elsőrendű fegyverzettel, jól kiképzett tisztikarral és nem rosszul megszervezett utánpótlással rendelkezik. Hogy az ilyen ellenség csapását felfoghassuk, hogy ellenállhassunk neki, azután pedig teljesen megverhessük, ehhez hadseregünk példátlan vitézsége mellett elengedhetetlen szükségünk volt minden tekintetben korszerű fegyverzetre is, mégpedig elegendő mennyiségben és ugyancsak elegendő mérvű, jól működő ellátásra. Ehhez azonban olyan elemi dolgokra volt szükségünk, mégpedig elegendő mennyiségben, amilyen a *fém* a fegyverek készítéséhez, a munícióhoz és a gyárak felszereléséhez; a *fűtőanyag* a gyárak és a szállítás fenntartásához; a *gyapot* a katonaruhák készítéséhez; a *gabona* a hadsereg ellátásához.

Állíthatjuk-e azt, hogy a második világháborúba való

belépés előtt országunk már rendelkezett azokkal a minimálisan szükséges anyagi lehetőségekkel, amelyek fedezhették a legfontosabb szükségleteket? Úgy vélem, állíthatjuk. Ennek a nagyszabású feladatnak előkészítését szolgálta a népgazdaság fejlesztésére irányuló három ötéves terv végrehajtása. Éppen ez a három ötéves terv segített minket anyagi lehetőségeink megteremtésében. Mindenesetre, országunk helyzete ebben a tekintetben a második világháború előtt, 1940-ben, összehasonlíthatatlanul jobb volt, mint 1913-ban, az első világháború előtt.

Milyen anyagi lehetőségekkel rendelkezett országunk a második világháború előtt?

Hogy megkönnyítsem önöknek a tájékozódást ebben a kérdésben, röviden beszámolok arról a munkáról, amelyet a kommunista párt országunk aktív védelemre való előkészítése terén végzett.

Ha a második világháború küszöbének, 1940-nek adatait nézzük és összehasonlítjuk őket az első világháború küszöbének, 1913-nak adataival, a következő képet kapjuk:

1913-ban országunkban 4 220 000 tonna *nyersvasat*, 4 230 000 tonna *acélt*, 29 millió tonna *szenet*, 9 millió tonna *kőolajat*, 21 600 000 tonna *árugabonát* és 740 000 tonna *nyersgyapotot* termeltek.

Ezek voltak országunk anyagi lehetőségei, amelyekkel az első világháborúba lépett.

Ez volt a régi Oroszország gazdasági alapja, amelyet a háború viselésére felhasználhatott.

Ami az 1940-es évet illeti, ebben az esztendőben országunkban termeltünk: 15 millió tonna *nyersvasat*, azaz csaknem négyszer annyit, mint 1913-ban; 18 300 000 tonna *acélt*, azaz négy és félszer annyit, mint 1913-ban; 166 millió tonna *szenet*, azaz öt és félszer annyit, mint 1913-ban; 31 millió tonna *kőolajat*, azaz három és félszer annyit, mint 1913-ban; 38 300 000 tonna *árugabonát*,

azaz 17 millió tonnával többet, mint 1913-ban; 2 700 000 tonna *nyersgyapotot*, azaz három és félszer annyit, mint 1913-ban.

Ezek voltak országunk anyagi lehetőségei, amelyekkel a második világháborúba lépett.

Ez volt a Szovjetunió gazdasági alapja, amelyet a háború viselésére felhasználhatott.

A különbség, mint látják, óriási.

A termelés ilyen hallatlan növekedését lehetetlen úgy tekinteni, mint az ország egyszerű és szokásos fejlődését az elmaradottságból a haladás felé. Ez ugrás volt, amellyel Hazánk elmaradott országból élenjáró országgá, agrárországból ipari országgá lett.

Ez a történelmi átalakulás három ötéves terv folyamán ment végbe, 1928-tól, az első ötéves terv első évétől kezdődőleg. Mindaddig a lerombolt ipar helyreállításával és az első világháború és a polgárháború okozta sebek begyógyításával kellett foglalkoznunk. Ha figyelembe vesszük még azt a körülményt is, hogy az első ötéves tervet négy év alatt hajtottuk végre, a harmadik ötéves terv pedig végrehajtásának negyedik évében a háború miatt félbeszakadt, akkor kitűnik, hogy országunk agrárországból ipari országgá való átalakulása mindössze mintegy tizenhárom esztendőt vett igénybe.

El kell ismerni, hogy tizenhárom év hihetetlenül rövid idő egy ilyen nagyméretű teljesítmény megvalósítására.

Voltaképpen ez a magyarázata annak, hogy e számok közzététele annakidején viharos hangzavart váltott ki a külföldi sajtóban. Barátaink úgy vélték, hogy „csoda" történt. Rosszakaróink kijelentették, hogy az ötéves terv „bolsevik propaganda" és a „Cseka hókusz-pókusza". Mivel azonban csodák nem történnek, a Cseka pedig nem olyan erős, hogy meg tudja változtatni a társadalmi fejlődés törvényeit, a külföldi „közvélemény" kénytelen volt tudomásul venni a tényeket.

Milyen politikával sikerült a kommunista pártnak országunkban biztosítani ezeket az anyagi lehetőségeket ilyen rövid idő alatt?

Mindenekelőtt az ország iparosításának szovjet politikájával.

Az ország iparosításának szovjet módszere gyökeresen különbözik az iparosítás kapitalista módjától. A kapitalista országokban az iparosítás rendszerint a könnyűiparral kezdődik. Mivel a könnyűiparhoz kevesebb tőkebefektetés szükséges és a befektetett tőke sokkal gyorsabban forog, a profitszerzés sokkal könnyebb, mint a nehéziparban, ezért ott a könnyűipar az iparosítás első objektuma. Csak hosszú idő elteltével, amelynek folyamán a könnyűipar felhalmozza a profitot és elhelyezi azt a bankokban, csak azután kerül sor a nehéziparra és kezdődik meg a felhalmozott tőkék fokozatos átvitele a nehéziparba abból a célból, hogy megteremtsék a nehézipar kifejlesztésének előfeltételeit. De ez a folyamat hosszadalmas, sok időt, néhány évtizedet követel, amelynek folyamán várni kell, amíg a könnyűipar kifejlődik és nehézipar nélkül kell vegetálni. Érthető, hogy a kommunista párt nem léphetett erre az útra. A párt tudta, hogy a háború közeledik, hogy az országot lehetetlen nehézipar nélkül megvédeni, hogy minél gyorsabban hozzá kell fogni a nehézipar kifejlesztéséhez, hogy a késedelmeskedés ezen a téren egyértelmű a vereséggel. A párt nem felejtette el Lenin szavait, aki megmondotta, hogy nehézipar nélkül lehetetlen megvédeni az ország függetlenségét, hogy nehézipar nélkül elpusztulhat a szovjet rend. Ezért országunk kommunista pártja elvetette az iparosítás „szokásos" útját és az ország iparosítását a nehézipar kifejlesztésével kezdte. Ez nagyon nehéz feladat volt, de teljesíthető. Nagy segítséget nyujtott ebben az ipar és a bankok államosítása, amely lehetővé tette az anyagi eszközök gyors összegyüjtését és a nehéziparba való átömlesztését.

Kétségtelen, hogy országunkat enélkül nem lehetett volna ilyen rövid idő alatt ipari országgá változtatni.

Másodszor, a mezőgazdaság kollektivizálásának politikájával.

Ahhoz, hogy elmaradottságunkat a mezőgazdaság terén felszámoljuk és az országnak minél több árugabonát, minél több gyapotot stb. adjunk, át kellett térni a kis parasztgazdaságokról a nagygazdaságokra, mivel csupán a nagygazdaságoknak van módjuk arra, hogy az új technikát alkalmazzák, hogy felhasználják az agronómia vívmányait és többet termeljenek a piacra. De kétféle nagyüzemű gazdaság van: kapitalista és kollektív. A kommunista párt nem léphetett a mezőgazdaság fejlesztésének kapitalista útjára, nemcsak elvi meggondolásokból, hanem azért sem, mert az túlságosan hosszadalmas út és megköveteli, hogy előbb a parasztok tönkremenjenek, bérmunkásokká váljanak. Ezért a kommunista párt a mezőgazdaság kollektivizálásának útjára lépett, a mezőgazdaság nagyüzemesítésének útjára, a parasztgazdaságoknak kolhozokban való egyesítése révén. A kollektivizálás módszere nemcsak azért bizonyult a leghaladóbb módszernek, mert nem járt a parasztok pusztulásával, hanem főleg azért, mert lehetővé tette, hogy néhány év alatt az egész országot ellepjék a kollektív nagygazdaságok, amelyeknek minden lehetőségük megvan az új technika alkalmazására, fel tudják használni az agronómia összes vívmányait és az országnak sokkal több áruterméket tudnak adni.

Kétségtelen, hogy a kollektivizálás politikája nélkül nem tudtuk volna ilyen rövid idő alatt felszámolni mezőgazdaságunk évszázados elmaradottságát.

Nem lehet azt mondani, hogy a párt politikája nem ütközött ellenállásba. Nemcsak az elmaradott emberek, akik mindig elutasítanak mindenféle újítást, hanem a párt tekintélyes tagjai közül is sokan rendszeresen visszafelé húzták a pártot és minden lehető módon azon igye-

keztek, hogy a fejlődés „szokásos" kapitalista útjára rángassák. A trockisták és a jobboldaliak minden pártellenes mesterkedése, kormányunk rendelkezéseit szabotáló minden „munkájuk" egy célt követett: meghiúsítani a párt politikáját és meggátolni az iparosítást és a kollektivizálást. De a párt nem engedett sem egyesek fenyegetéseinek, sem mások jajveszékelésének és mindenek ellenére magabiztosan haladt előre. A párt érdeme, hogy nem alkalmazkodott az elmaradottakhoz, nem félt az ár ellen úszni és állandóan kezében tartotta a vezetést. Kétségtelen, hogy ilyen kitartás és állhatatosság nélkül a kommunista párt nem tudta volna keresztülvinni az ország iparosításának és a mezőgazdaság kollektivizálásának politikáját.

Fel tudta-e használni a kommunista párt az ilyen módon megteremtett anyagi lehetőségeket arra, hogy kifejlessze a hadiipart és ellássa a Vörös Hadsereget a szükséges felszereléssel?

Véleményem szerint ezt meg tudta tenni, sőt a legnagyobb sikerrel tudta megtenni.

Ha nem számítjuk a háború első évét, amikor az iparnak keletre való áttelepítése késleltette a hadiipar kifejlődését, akkor azt látjuk, hogy a háború további három éve alatt a pártnak sikerült olyan eredményeket elérni, amely lehetővé tette nemcsak azt, hogy ellássuk a frontot elegendő mennyiségű ágyúval, gépfegyverrel, puskával, repülőgéppel, harckocsival, lőszerrel, hanem azt is, hogy tartalékokat gyüjtsünk. Ezenkívül közismert tény, hogy a mi fegyvereink minőség tekintetében nemcsak hogy nem maradtak el a német fegyverek mögött, hanem általában felül is múlták azokat.

Ismeretes, hogy harckocsiiparunk a háború három utolsó évének folyamán évenként átlag több mint 30 000 harckocsit, rohamlöveget és páncélautót gyártott. (Viharos taps.)

Ismeretes továbbá, hogy repülőgépiparunk ugyanezen idő alatt évenként mintegy 40 000 repülőgépet gyártott. (Viharos taps.)

Ugyancsak ismeretes, hogy ágyúiparunk ugyanezen idő alatt évenként mintegy 120 000 különböző kaliberű ágyút gyártott (viharos taps), mintegy 450 000 kézi- és állványos gépfegyvert (viharos taps), több mint 3 millió puskát (taps) és mintegy 2 millió géppisztolyt gyártott (taps).

Ismeretes végül, hogy a mi aknavetőiparunk az 1942—1944. évek folyamán évenként átlag 100 000 aknavetőt gyártott. (Viharos taps.)

Természetesen, ezzel egyidejűleg megfelelő mennyiségű tüzérségi lövedék, különböző fajtájú akna, légibomba, puska- és géppuskatöltény is készült.

Ismeretes például, hogy csupán 1944-ben több mint 240 millió tüzérségi lövedéket, légibombát és aknát (taps) és 7 milliárd 400 millió töltényt gyártottak. (Viharos taps.)

Általánosságban ilyen volt a Vörös Hadsereg fegyverrel és lőszerrel való ellátása.

Mint látják, ez nem hasonlít ahhoz, ahogyan hadseregünket az első világháború idején ellátták, amikor a front állandóan hiányt szenvedett tüzérségben és lövedékekben, amikor a hadsereg harckocsik és repülőgépek nélkül harcolt, amikor három katonának egy puskája volt.

A Vörös Hadsereg élelmiszerrel és ruházattal való ellátásáról mindenki tudja, hogy a front ebből a szempontból semmiféle hiányt nem szenvedett, sőt állandóan még a szükséges mennyiségű tartalékokkal is rendelkezett.

Így dolgozott országunk kommunista pártja a háború kezdete előtti időszakban és a háború alatt.

Most néhány szót a kommunista pártnak a legközelebbi jövőre vonatkozó munkaterveiről. Ismeretes

hogy ezek az új ötéves tervben vannak lefektetve, amelyet a legközelebbi időben kell jóváhagyni. Az új ötéves terv fő feladata az ország tönkretett területeinek helyreállítása, az ipar és a mezőgazdaság háborúelőtti színvonalának visszaállítása és ezt követőleg ennek a színvonalnak túlszárnyalása többé-kevésbbé jelentős mértékben. Arról már nem is szólva, hogy a közeljövőben meg fog szűnni a jegyrendszer (viharos, hosszantartó taps), különös figyelmet fogunk fordítani a közszükségleti cikkek gyártásának fejlesztésére, a dolgozók életszínvonalának emelésére az összes cikkek árainak fokozatos csökkentése útján (viharos, hosszantartó taps), és különböző tudományos kísérleti intézetek építésére (taps), amelyek lehetővé teszik a tudománynak, hogy kifejlessze erőit. (Viharos taps.)

Nem kételkedem abban, hogy ha megfelelő segítséget nyujtunk tudósainknak, akkor nemcsak elérik, hanem a közeljövőben túl is szárnyalják az országunk határain túl elért tudományos eredményeket. (Hosszantartó taps.)

A hosszabb lejáratú tervekre vonatkozólag kijelenthetem, hogy a párt a népgazdaság újabb hatalmas föllendülését szándékszik megszervezni, amely lehetővé tenné számunkra iparunk színvonalának emelését mintegy a háborúelőtti színvonalnak körülbelül a háromszorosára. El kell érnünk azt, hogy iparunk évenként 50 millió tonna nyersvasat (hosszantartó taps), 60 millió tonna acélt (hosszantartó taps), 500 millió tonna szenet (hosszantartó taps) és 60 millió tonna kőolajat termeljen (hosszantartó taps). Ez a feltétele annak, hogy elmondhassuk, hogy Hazánk minden meglepetés ellen biztosítva van. (Viharos taps.) Lehet, hogy ehhez három újabb ötéves terv kell, esetleg több. De ezt meg lehet csinálni és ezt meg is kell csinálnunk. (Viharos taps.)

Ez az én rövid beszámolóm országunk kommunista pártjának a közelmultban kifejtett tevékenységéről és a jövőre vonatkozó munkaterveiről. (Viharos, hosszantartó taps.)

Az önök dolga ítélkezni afelett, hogy mennyire dolgozott és dolgozik helyesen a kommunista párt (taps) s hogy vajjon nem dolgozhatott volna jobban? (Élénk derültség, taps.)

Azt szokták mondani, hogy a győztesek felett nem ítélkeznek (derültség, taps), hogy a győzteseket nem szabad bírálni, nem kell ellenőrizni. Ez nem igaz. A győztesek felett lehet és kell ítélkezni (derültség, taps), a győzteseket lehet és kell bírálni és ellenőrizni. Ez nagyon hasznos nem csupán az ügy, hanem a győztesek számára is (helyeslő felkiáltások, taps): kevesebb lesz az önteltség és több lesz a szerénység. (Derültség, taps.) Szerintem a választási kampány — a választók bírósága a kommunista párt mint az ország kormányzó pártja felett. A választások eredménye pedig a választók ítélete lesz. (Helyeslő felkiáltások, taps.) Nem sokat érne országunk kommunista pártja, ha félne a bírálattól, az ellenőrzéstől. A kommunista párt kész elfogadni a választók ítéletét. (Viharos taps.)

A kommunista párt nem egyedül vesz részt a választási hadjáratban. A pártonkívüliekkel közös blokkban lép a választások elé. A kommunisták a multban valamelyes bizalmatlansággal viseltettek a pártonkívüliekkel és a pártonkívüliséggel szemben. Ez azzal magyarázható, hogy a pártonkívüliség lobogójával gyakran különböző burzsoá csoportok takaróztak, akik számára nem volt előnyös nyilt sisakkal a választók elé lépni. Így volt ez a multban. De most más idők járnak mifelénk. A pártonkívülieket a burzsoáziától most egy korlát választja el, amelyet szovjet társadalmi rendnek hívnak. S ugyanez a korlát egyesíti

a pártonkívülieket a kommunistákkal a *szovjet emberek* egységes közösségében. Egységes közösségben élve, együtt küzdöttek országunk hatalmának megszilárdításáért, együtt harcoltak és hullatták vérüket a frontokon Hazánk szabadságáért és nagyságáért, együtt kovácsolták és ki is kovácsolták a győzelmet országunk ellenségein. Csupán annyi a különbség közöttük, hogy egyesek tagjai a pártnak, mások pedig nem. De ez formai különbség. A fontos az, hogy ezek is, azok is egy közös művön munkálkodnak. Ezért a kommunisták és pártonkívüliek blokkja természetes és létfontosságú ügy. (Viharos, hosszantartó taps.)

Befejezésül engedjék meg, hogy köszönetemet fejezzem ki önöknek azért a bizalomért, amelyben engem részesítettek (hosszantartó, sokáig nem szűnő taps, felkiáltás: „Minden győzelmünk nagy hadvezérének, Sztálin elvtársnak, hurrá!"), amikor engem a Legfelsőbb Szovjet küldöttei közé jelölnek. Bizonyosak lehetnek abban, hogy igyekezni fogok rászolgálni a bizalomra. (A terem feláll. Viharos, hosszantartó taps, amely ovációba megy át. A terem különböző részéből felkiáltások hallatszanak: „Éljen a nagy Sztálin, hurrá!" „A népek nagy vezérének, hurrá!" „Dicsőség a nagy Sztálinnak!" „Éljen Sztálin elvtárs, az egész nép jelöltje!" „Dicsőség győzelmeink nagy szervezőjének, Sztálin elvtársnak!")

I. Sztálin. Recs na predvibornom szobranyiji izbiratyelej sztalinszkovo izbiratyelnovo okruga g. Moszkvi. 9 fevralja 1946 goda. Goszpolityizdat 1946.

BESZÉLGETÉS A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁVAL CHURCHILL ÚR BESZÉDÉVEL KAPCSOLATBAN

A napokban a „Pravda" egyik tudósítója azzal a kéréssel fordult Sztálin elvtárshoz, hogy adjon felvilágosítást egyes, Churchill úr beszédével kapcsolatos kérdésekre vonatkozólag. Sztálin elvtárs a kérésnek eleget tett és a tudósító kérdéseire az alábbi válaszokat adta:

Kérdés. Hogyan értékeli Churchill úrnak az Egyesült Államokban legutóbb mondott beszédét?

Válasz. A beszédet veszélyes cselekedetnek tartom, amelynek célja az, hogy a szövetséges államok között elhintse az egyenetlenség magvait és megnehezítse együttműködésüket.

Kérdés. Fel lehet-e tételezni, hogy Churchill úr beszéde kárára van a béke és a biztonság ügyének?

Válasz. Igen, feltétlenül. A dolgok lényegét tekintve, Churchill úr jelenleg a háborús gyujtogatók álláspontján áll. És Churchill úr ebben nincs egyedül, barátai vannak nemcsak Angliában, hanem az Egyesült Államokban is.

Meg kell jegyezni, hogy Churchill úr és barátai ebben a tekintetben feltűnően emlékeztetnek Hitlerre és barátaira. Hitler úgy látott hozzá a háború kirobbantásához, hogy proklamálta a fajelméletet, kijelentette, hogy csak a németül beszélő emberek alkotnak teljes értékű nemzetet. Churchill úr ugyancsak egy fajelmélettel akarja kirobbantani a háborút, amikor azt bizonygatja, hogy csak az angolul beszélő nemzetek teljes értékű nemzetek, és csak ezek a nemzetek vannak hivatva az egész világ sorsának eldöntésére. A német fajelmélet ahhoz a következtetéshez vezette Hitlert és barátait, hogy a németek-

nek mint az egyetlen teljes értékű nemzetnek uralkodniok kell más nemzetek fölött. Az angol fajelmélet ahhoz a következtetéshez vezeti Churchillt és barátait, hogy az angolul beszélő nemzeteknek, mint egyedül teljes értékűeknek, uralkodniok kell a világ többi nemzetei fölött.

Churchill úr és angliai meg amerikai barátai voltaképpen mintegy ultimátumot nyujtanak át a nem angolul beszélő nemzeteknek: ismerjétek el a mi uralmunkat önkéntesen, és akkor minden rendben lesz — ellenkező esetben elkerülhetetlen a háború.

De a nemzetek öt esztendeig a szörnyű háborúban szabadságukért és országuk függetlenségéért hullatták vérüket és nem azért, hogy a Hitlerek uralmát a Churchillek uralmával cseréljék fel. Éppen ezért nagyon valószínű, hogy a nem angol nyelven beszélő nemzetek, amelyek egyben a világ lakosságának óriási többségét alkotják, nem egyeznek bele újabb leigázásukba.

Churchill úrnak az a tragédiája, hogy ő, mint begyepesedett tory, nem érti meg ezt az egyszerű és nyilvánvaló igazságot.

Nem lehet kétségbevonni, hogy Churchill úr célkitűzése háborús célkitűzés, felhívás a háborúra a Szovjetunió ellen. Az is világos, hogy Churchill úrnak ez a célkitűzése nem egyeztethető össze az Anglia és a Szovjetunió között fönnálló szövetségi szerződéssel. Igaz, hogy Churchill úr az olvasó megtévesztése céljából egy füst alatt azt is kijelenti, hogy a szovjet-angol kölcsönös segélynyujtási és együttműködési szerződést bízvást meg lehetne hosszabbítani ötven esztendőre. De hogyan egyeztethetjük össze Churchill úr e kijelentését a Szovjetunió elleni háborúra irányuló célkitűzésével és a Szovjetunió ellen irányuló háborús szónoklataival? Nyilvánvaló, hogy ezeket a dolgokat semmiképpen sem lehet összeegyeztetni. És ha Churchill úr háborúra hív fel a Szovjetunió ellen, ugyanakkor azonban lehetségesnek tartja az angol-

szovjet szerződés meghosszabbítását ötven esztendőre, ez azt jelenti, hogy ő ezt a szerződést papírrongynak tekinti, amelyre csak azért van szüksége, hogy takargassa és leplezze vele szovjetellenes célkitűzését. Ezért nem lehet komolyan venni Churchill úr angliai barátainak kétszínű kijelentéseit a szovjet-angol szerződés ötven vagy több esztendőre való meghosszabbításáról. A szerződés meghosszabbításának nincs értelme, ha az egyik fél a szerződést megszegi és papírronggyá változtatja.

Kérdés. Hogyan értékeli Ön Churchill úr beszédének azt a részét, amelyben megtámadja a velünk szomszédos európai államok demokratikus rendjét és bírálja azt a kölcsönös jószomszédi viszonyt, mely a Szovjetunió és ez államok között kialakult.

Válasz. Churchill úr beszédének ez a része a rágalom, a durvaság és a tapintatlanság elemeinek keveréke.

Churchill úr azt bizonygatja, hogy „Varsó, Berlin, Prága, Bécs, Budapest, Belgrád, Bukarest, Szófia — mindezek a felsorolt városok és lakosaik szovjet érdekkörhöz tartoznak és nemcsak alá vannak vetve ilyen vagy olyan formában a szovjet befolyásnak, hanem Moszkva jelentős mértékben növekvő ellenőrzésének is". Churchill úr mindezt a Szovjetunió határtalan „terjeszkedési tendenciájának" minősíti.

Különösebb fáradság nélkül is be lehet bizonyítani, hogy Churchill úr ezzel a kijelentésével durván és megbocsáthatatlanul gyalázza mind Moszkvát, mind az említett, a Szovjetunióval szomszédos államokat.

Először is teljesen képtelen dolog Bécset és Berlint illetőleg a Szovjetunió kizárólagos ellenőrzéséről beszélni, ahol Szövetséges Ellenőrző Tanácsok vannak, amelyekben négy állam képviselői ülnek és amelyekben a Szovjetunió a szavazatoknak csak egynegyed részével rendelkezik. Előfordul, hogy egyes emberek képtelenek gyalázkodás nélkül szólni, ám ebben is mértéket kell tartani.

Másodszor, nem szabad elfelejteni a következő körülményt. A németek Finnországon, Lengyelországon, Romániân, Bulgárián és Magyarországon keresztül törtek be a Szovjetunióba. A németek azért törhettek be ezeken az országokon keresztül, mert ezekben az országokban a Szovjetunióval szemben ellenséges kormányok voltak uralmon. A német betörés következtében a Szovjetunió a németekkel vívott harcokban, valamint a német megszállás és annak következtében, hogy a németek kényszermunkára hajtották a szovjet embereket, helyrehozhatatlanul elvesztett mintegy hétmillió embert. Másszóval, a Szovjetunió többször annyi embert veszített, mint Anglia és az Egyesült Államok együttvéve. Lehetséges, hogy egyesek hajlandók elfelejteni a szovjet nép e hallatlan áldozatait, amelyek biztosították Európa felszabadítását a hitleri járom alól. Ám a Szovjetunió nem feledkezhet meg erről. Felvetődik a kérdés, lehet-e csodálkozni azon, hogy a Szovjetunió biztosítani kívánja magát a jövőre nézve és arra törekszik, hogy ezekben az országokban a Szovjetunió irányában megértő magatartást tanusító kormányok legyenek? Hogyan lehetséges a józan ész birtokában a Szovjetuniónak ezt a békés törekvését államunk terjeszkedési törekvésének minősíteni?

Churchill úr továbbá azt állítja, hogy „az orosz fennhatóság alatt álló lengyel kormány Németország ellen hatalmas és igazságtalan beavatkozásra engedte magát sarkalni".

Ahány szó, annyi durva és sértő rágalom. A jelenlegi demokratikus Lengyelországban kiváló emberek állanak a kormány élén. Tettekkel bizonyították be, hogy meg tudják védeni hazájuk érdekeit és méltóságát, amire elődeik nem voltak képesek. Milyen alapon állítja Churchill úr, hogy Lengyelország jelenlegi vezetői megengedhetik országukban bármely külföldi állam „fennhatóságát"? Vajjon nem azért rágalmazza itt Churchill úr az „oroszo-

kat", hogy az egyenetlenkedés magvait hintse el Lengyelország és a Szovjetunió között?

Churchill úr nincs megelégedve azzal, hogy Lengyelország megváltoztatta politikáját és hogy barátja és szövetségese a Szovjetuniónak. Volt idő, amikor Lengyelország és a Szovjetunió kölcsönös viszonyában túlsúlyban voltak az összetűzés és az ellentét elemei. Ez a körülmény lehetővé tette a Churchill úrhoz hasonló államférfiaknak, hogy egyrészt kiaknázzák ezeket az ellentéteket és megnyerjék Lengyelországot azzal az ürüggyel, hogy védelmezik az oroszokkal szemben és másrészt Oroszországot az orosz-lengyel háború kísértetével ijesztgessék, hogy így maguknak tartsák fenn a döntőbíró szerepét. De ez az idő már elmúlt, mivel a Lengyelország és Oroszország közötti ellenségeskedés helyét a két állam közötti barátság foglalta el, és Lengyelország, a jelenlegi demokratikus Lengyelország nem kíván többé játékszer lenni a külföldiek kezében. Azt hiszem, hogy éppen ez a körülmény az, amely Churchill urat izgalomba hozza és Lengyelország ellen durva és tapintatlan kifakadásokra készteti. Lám, lám: nem hagyják őt mások rovására spekulálni . . .

Ami pedig Churchill úr ama Szovjetunió-ellenes kirohanását illeti, amely Lengyelország nyugati határainak kiterjesztésével, a német hódítók által a multban elragadott lengyel területek visszaszerzésével kapcsolatos, itt Churchill úr szerintem nyilvánvalóan hamiskártyás módszerhez folyamodik. Mint ismeretes, Lengyelország nyugati határait illetően a Berlini Háromhatalmi Értekezlet döntött Lengyelország követelései tárgyában. A Szovjetunió nem egyszer kijelentette, hogy helyeseknek és igazságosaknak tartja Lengyelország követeléseit. Nagyon valószínű, hogy Churchill úr nincs megelégedve ezzel a döntéssel. De Churchill úr, aki ebben a kérdésben nem takarékoskodik az orosz álláspont ellen irányuló nyilakkal, miért titkolja

el olvasói előtt azt a tényt, hogy a Berlini Értekezleten egyhangúlag hozták meg a döntést s hogy nemcsak az oroszok szavaztak e döntés mellett, hanem az angolok és az amerikaiak is. Mi szüksége van Churchill úrnak arra, hogy az embereket félrevezesse?

Churchill úr továbbá azt állítja, hogy a „kommunista pártok, amelyek ezekben a keleteurópai országokban igen jelentéktelenek voltak, most taglétszámukat többszörösen felülmúló, rendkívüli erőre kaptak és totális ellenőrzés létesítésére törekszenek, s hogy ezekben az országokban csaknem mindenütt rendőruralom van, nincs bennük mind a mai napig, Csehszlovákia kivételével, semmiféle igazi demokrácia".

Mint ismeretes, Angliában jelenleg egy párt, a munkáspárt igazgatja az országot, az ellenzéki pártok viszont meg vannak fosztva attól a jogtól, hogy Anglia kormányában részt vegyenek. Ez Churchill úr szerint igazi demokrácia. Lengyelországban, Romániában, Jugoszláviában, Bulgáriában és Magyarországon néhány, 4—6 pártból álló blokk kormányoz, az ellenzéknek pedig — amennyiben többé-kevésbbé lojális — biztosítva van a kormányban való részvétel. Ezt Churchill úr totalitarizmusnak, zsarnokságnak, rendőruralomnak nevezi. Mennyiben, milyen alapon — erre hiába várnánk Churchill úrtól választ. Churchill úr nem érti meg, milyen nevetséges helyzetbe hozza magát, amikor totalitarizmus, zsarnokság és rendőruralom miatt csap lármát.

Churchill úr szeretné, ha Lengyelországban Sosnkowski és Anders, Jugoszláviában Mihajlovics és Pavelics, Romániában Stirbey herceg és Radescu, Magyarországon és Ausztriában valamiféle habsburgházi király stb. kormányozna. Churchill úr el akarja hitetni velünk, hogy ezek a fasizmus előszobájából kikerült urak biztosíthatják „az igazi demokráciát". Ez Churchill úr „demokratizmusa".

Churchill úr ráhibáz az igazságra, amikor a kelet-

európai kommunista pártok befolyásának növekedéséről beszél. Meg kell azonban jegyezni, hogy megállapítása nem egészen pontos. A kommunista pártok befolyása nemcsak Kelet-Európában nőtt meg, hanem Európa csaknem minden országában, ahol azelőtt a fasizmus uralkodott (Olaszországban, Németországban, Magyarországon, Bulgáriában, Romániában, Finnországban), vagy ahol német, olasz, illetve magyar megszállás volt (Franciaország, Belgium, Hollandia, Norvégia, Dánia, Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Görögország, a Szovjetunió stb.). A kommunisták befolyásának növekedését nem tarthatjuk véletlennek. Ez teljesen törvényszerű jelenség. A kommunisták befolyása azért nőtt meg, mert a fasizmus uralkodásának nehéz évei alatt Európában a kommunisták megbízható, bátor, önfeláldozó harcosoknak bizonyultak a fasiszta rendszer ellen és a népek szabadságáért folytatott küzdelemben. Churchill úr olykor emlegeti beszédeiben az „alacsony sorból származó egyszerű embereket", urasan megveregeti a vállukat és barátai közé számítja őket. De ezek az emberek már nem olyan egyszerűek, amilyeneknek első látásra látszanak. Nekik, ezeknek az „egyszerű embereknek", saját nézeteik, saját politikájuk van és tudják, hogyan kell magukért helytállniok. Ők azok, az „egyszerű emberek" milliói, akik Angliában leszavazták Churchill urat és pártját, amikor a munkáspártra adták szavazataikat. Ők azok, az „egyszerű emberek" milliói, akik elszigetelték Európában a reakciósokat, a fasizmussal való együttműködés híveit és túlsúlyra juttatták a baloldali, demokratikus pártokat. Ők azok, az „egyszerű emberek" milliói, akik, miután megismerték a kommunistákat a fasizmusellenes harc és az ellenállás tűzpróbájában, arra a következtetésre jutottak, hogy a kommunisták a legteljesebb mértékben megérdemlik a nép bizalmát. Így nőtt meg a kommunisták befolyása Európában. Ez a történelmi fejlődés törvénye.

Természetesen Churchill úrnak nem tetszik az események ilyen fejlődése és riadót fúj, erőszakos beavatkozást követel. De ugyanúgy nem volt kedvére a szovjet rendszer uralomrajutása Oroszországban az első világháború után. Akkor is riadót fújt és megszervezte a „14 állam" hadjáratát Oroszország ellen, azt a célt tűzve ki maga elé, hogy visszafordítja a történelem kerekét. De a történelem erősebbnek bizonyult, mint a churchilli intervenció és Churchill úr donquijote-i hadonászása akkor teljes vereséggel végződött. Nem tudom, sikerül-e Churchill úrnak és barátainak a második világháború után új hadjáratot szervezni „Kelet-Európa" ellen. De ha ez sikerülne nekik, ami nagyon kevéssé valószínű, mert az „egyszerű emberek" milliói őrködnek a béke fölött, biztosan állíthatjuk, hogy ugyanúgy vereséget szenvednek, mint ahogyan a multban, 26 évvel ezelőtt megverték őket.

„Pravda" 1946 március 14.
„Új Szó" 1946 március 15.

VÁLASZOK E. GILMORE ÚRNAK,
az „Associated Press" tudósítójának kérdéseire

E. Gilmore úr, az „Associated Press" tudósítója több, a nemzetközi helyzettel kapcsolatos kérdéssel fordult Sztálin elvtárshoz. Alább közöljük Gilmore kérdéseit és Sztálin elvtárs válaszait.

Kérdés. Milyen jelentőséget tulajdonít Ön az Egyesült Nemzetek Szervezetének, mint a nemzetközi béke fenntartására szolgáló eszköznek?

Válasz. Nagy jelentőséget tulajdonítok az Egyesült Nemzetek Szervezetének, mert az a béke és a nemzetközi biztonság fenntartásának komoly eszköze. Ereje abban rejlik, hogy az államok egyenjogúságának elvére támaszkodik és nem arra az elvre, hogy egyes államok más államokon uralkodjanak. Ha az Egyesült Nemzetek Szervezetének ezután is sikerül megőriznie az egyenjogúság elvét, akkor feltétlenül nagy pozitív szerepe lesz az általános béke és biztonság fenntartásában.

Kérdés. Az Ön véleménye szerint mi idézte elő a mai háborús félelmet, amit sok országban sokan éreznek?

Válasz. Meg vagyok arról győződve, hogy sem a nemzetek, sem hadseregeik nem törekednek új háborúra. Békét akarnak és a béke biztosítására törekednek. Tehát „a mai háborús félelemnek" nem ez az oka. Véleményem szerint „a mai háborús félelmet" egyes politikai csoportok tevékenysége idézi elő, amely csoportok egy új háború mellett fejtenek ki propagandát és ezzel a viszály és bizonytalanság magvát hintik el.

Kérdés. Mit tegyenek jelenleg a szabadságszerető országok kormányai a világbéke és nyugalom fenntartása érdekében?

Válasz. Arra van szükség, hogy a közvélemény és az államokat kormányzó körök széleskörű ellenpropagandát szervezzenek az új háború hírverői ellen és a béke fenntartása érdekében, arra van szükség, hogy a közvélemény és a sajtó az új háború propagandistáinak minden egyes fellépését a kellő erővel visszautasítsa, hogy ilymódon még idejében lelepleződjenek a háborús gyujtogatók és ne legyen módjuk visszaélni a szólásszabadsággal a béke érdekeinek rovására.

„Pravda" 1946 március 23.
„Új Szó" 1946 március 24.

ÜZENETVÁLTÁS TRUMAN ÚRRAL,
az Egyesült Államok elnökével

Néhány nappal ezelőtt I. V. Sztálin elvtárs, a Szovjetunió miniszterelnöke megkapta Truman úr, az Egyesült Államok elnökének üzenetét, melyben Truman úr felhívja a figyelmet a jelenlegi élelmezési válságra és kifejezi reményét, hogy a Szovjet Kormány az UNRRA rendelkezésére bocsát bizonyos mennyiségű gabonát. Truman elnök üzenetében kifejezésre juttatta azt a reményét is, hogy a Szovjetunió a rendelkezésre álló gabonatartalékok jobb kihasználása céljából összhangba hozza majd eljárását más gabonát exportáló államokkal.

I. V. Sztálin, a Szovjetunió miniszterelnöke, Truman elnökhöz intézett válaszában sajnálkozását fejezte ki, hogy Truman nem három hónappal ezelőtt fordult ezzel a kéréssel a Szovjet Kormányhoz, amikor még a Szovjetunió közreműködhetett volna ebben az ügyben, hanem most, május közepén, amikor a Szovjetunió már bizonyos mennyiségű élelmiszert juttatott Franciaországnak és más államoknak, s amikor a Szovjetunió tartalékai már vége felé járnak.

Ami azt illeti, hogy a Szovjetunió hozza összhangba eljárását más gabonát exportáló államok eljárásával, I. V. Sztálin, a Szovjetunió miniszterelnöke, közölte Truman elnökkel, hogy az ajánlat elvileg nem ütközik a Szovjet Kormány ellenvetésébe, mindazonáltal különleges vizsgálatot igényel. (TASzSz)

„Pravda" 1946 május 22.
„Új Szó" 1946 május 23.

CSOJBALSZAN MARSALLNAK,
a Mongol Népköztársaság miniszterelnökének

A Szovjet Kormány és a magam nevében üdvözlöm Önt és az Ön személyében kormányát és a mongol népet a dicső mongol népi forradalom 25. évfordulója alkalmából. Ez a forradalom megteremtette a független mongol állam állami, gazdasági és kulturális építésének lehetőségét.

A Szovjet Kormány nevében szilárd meggyőződésemet fejezem ki arra nézve, hogy a népeink közötti barátság, amely egy negyedszázad folyamán már bebizonyította tartósságát, a továbbiakban is országaink megerősödését és felvirágzását, a világbékét és Kelet biztonságát fogja szolgálni.

I. Sztálin

„Pravda" 1946 július 11.
„Új Szó" 1946 július 12.

VÁLASZOK ALEXANDER WERTHNEK,
a „Sunday Times" moszkvai tudósítójának 1946 szeptember 17-én írásban beterjesztett kérdéseire

Kérdés. Hiszi-e Ön, hogy valóban fennáll annak az „új háborúnak" a reális veszélye, amelyről mostanában annyi felelőtlen beszéd folyik az egész világon? Milyen intézkedéseket kellene foganatosítani a háború megelőzése céljából, ha ez a veszély fennáll?

Válasz. Nem hiszek az „új háború" reális veszélyében. Az „új háború" körül jelenleg főként katonai, politikai hírszerzők és néhány polgári segítőtársuk csap olyan nagy zajt. Erre a hírverésre azért van szükségük, hogy *a)* a a háború kísértetével megijesszenek néhány naív politikust, akikkel tárgyalásokat folytatnak és ezáltal segítséget nyujtsanak saját kormányaiknak abban, hogy azok a velük tárgyaló felektől minél több engedményt csikarjanak ki; *b)* bizonyos időre megakadályozzák országaikban a hadikiadások csökkentését; *c)* meglassítsák a csapatok leszerelését és ezáltal elejét vegyék a munkanélküliség gyors növekedésének országaikban. Világosan meg kell különböztetnünk az „új háborúról" szóló mostani fecsegést az „új háború" tényleges veszélyétől, amely jelenleg nem áll fenn.

Kérdés. Gondolja-e, hogy Nagy-Britannia és az Egyesült Államok tudatosan a Szovjetunió „kapitalista bekerítésére" törekszenek?

Válasz. Nem hiszem, hogy Nagy-Britannia és az Egyesült Államok vezetőkörei meg tudnák valósítani a „Szovjetunió kapitalista bekerítését", még akkor sem, ha akarnák, amit különben nem is állíthatok.

Kérdés. Wallace úr legutóbbi beszédének kifejezésé-

vel élve, Anglia, Nyugat-Európa és az Egyesült Államok biztosak lehetnek-e abban, hogy a németországi szovjet politika nem válik Nyugat-Európa ellen irányuló orosz törekvések eszközévé?

Válasz. Kizárt dolognak tartom, hogy a Szovjetunió Németországot Nyugat-Európa és az Egyesült Államok ellen felhasználná. Ezt nemcsak azért tartom kizártnak, mert a Szovjetuniót a német támadás esetére szóló kölcsönös segélynyujtási szerződés kapcsolja Nagy-Britanniához és Franciaországhoz, valamint a három nagyhatalom potsdami konferenciájának határozatai az Északamerikai Egyesült Államokhoz, hanem azért is kizártnak tartom, mert olyan politika, amely Németországnak Nyugat-Európa és az Egyesült Államok ellen való felhasználására irányul, ellenkezne a Szovjetunió legfontosabb nemzeti érdekeivel. Röviden szólva, a Szovjetuniónak a német kérdéssel kapcsolatos politikája Németország demilitarizálására és demokratizálására szorítkozik. Véleményem szerint Németország demilitarizálása és demokratizálása a tartós és szilárd béke megvalósításának egyik legfontosabb biztosítéka.

Kérdés. Mi a véleménye azokról a vádakról, melyek szerint a nyugateurópai kommunista pártok politikáját „Moszkva diktálja"?

Válasz. Azt hiszem, ez a vád abszurd és Hitler vagy Göbbels csődöt mondott fegyvertárából kölcsönözték.

Kérdés. Hisz-e Ön a Szovjetunió és a nyugati demokráciák baráti és tartós együttműködésének lehetőségében a fennálló ideológiai különbségek ellenére is, hisz-e a két rendszer „barátságos versengésében", amelyről Wallace úr is szólt beszéde során?

Válasz. Feltétlenül hiszek.

Kérdés. Ha jól értettem, Ön az angol munkáspárti delegáció moszkvai tartózkodása alatt kifejezte azt a meggyőződését, hogy a Szovjetunió és Nagy-Britannia között lehetséges a baráti jóviszony. Mi járulhatna hozzá

e jóviszony létrehozásához, amelyet annyira óhajtanak az angol nép széles tömegei?

Válasz. Valóban meg vagyok győződve a Szovjetunió és Nagy-Britannia közötti barátságos viszony lehetőségéről. Az ilyen jóviszony megteremtéséhez jelentős mértékben hozzájárulhat a két ország közötti politikai, kereskedelmi és kulturális kapcsolatok megerősítése.

Kérdés. Valamennyi amerikai csapatnak Kínából való minél előbbi kivonását a jövendő béke elengedhetetlenül fontos feltételének tartja-e?

Válasz. Igen, annak tartom.

Kérdés. Véleménye szerint az a tény, hogy az atombomba kizárólag az Egyesült Államok kezében van, komolyan veszélyezteti-e a békét?

Válasz. Véleményem szerint az atombomba nem olyan komoly erő, amilyennek egyes politikusok tartják. Az atombombát arra szánták, hogy a gyengeidegzetű embereket ijesztgessék vele, de az atombomba nem döntheti el egy háború sorsát, minthogy ehhez egyáltalán nem elegendő az atombomba. Természetesen az atombomba titkának kizárólagos birtoklása alkalmas a fenyegetésre, de ez ellen legalább két komoly érvet lehet felhozni: *a)* az atombomba kizárólagos birtoklása nem tarthat hosszú ideig; *b)* az atombomba használatát meg fogják tiltani.

Kérdés. Feltételezi-e Ön, hogy ha a Szovjetunió tovább halad a kommunizmus felé, akkor nem csökken a külfölddel való békés együttélés lehetősége, amennyiben ez a Szovjetuniótól függ? Lehetséges „kommunizmus *egy* országban"?

Válasz. Nem kételkedem abban, hogy a békés együttműködés lehetősége nemcsak hogy nem csökken, hanem még növekedhet is. A kommunizmus *egy* országban teljesen lehetséges, különösen olyan országban, mint a Szovjetunió.

„Pravda" 1946 szeptember 25.
„Új Szó" 1946 szeptember 25.

VÁLASZOK H. BAILLIE ÚRNAK,
a „United Press" amerikai hírügynökség elnökének 1946 október 23-án érkezett kérdéseire

1. Kérdés. Egyetért-e Ön Byrnesnek, az Egyesült Államok külügyminiszterének a mult hét péntekén elhangzott rádiófelhívásában kifejezett véleményével, amely szerint a Szovjetunió és az Egyesült Államok közötti feszültség fokozódik?

Válasz. Nem.

2. Kérdés. Ha van ilyen fokozódó feszültség, nem tudna-e Ön rámutatni ennek okára vagy okaira és arra, melyek kiküszöbölésének legfőbb eszközei?

Válasz. Ez a kérdés az előző kérdésre adott válasz után tárgytalan.

3. Kérdés. Gondolja-e Ön, hogy a most folyó tárgyalások olyan békeszerződések kötéséhez vezetnek, amelyek szívélyes viszonyt teremtenek majd a fasizmus elleni háborúban részt vett volt szövetségesek népei között és elhárítják a tengely volt országai részéről fenyegető háborús veszélyt?

Válasz. Remélem.

4. Kérdés. Ellenkező esetben melyek a nagy háborúban részt vett szövetséges népek ilyen szívélyes viszonyának alapvető akadályai?

Válasz. Ez a kérdés az előző kérdésre adott válasz után tárgytalan.

5. Kérdés. Mi Oroszország álláspontja Jugoszláviának azzal az elhatározásával kapcsolatban, hogy nem írja alá az Olaszországgal kötendő békeszerződést?

Válasz. Jugoszláviának van oka elégedetlenségre,

6. Kérdés. Mit tart Ön arról, hogy ezidőszerint mi a legkomolyabb veszély a világbéke szempontjából?

Válasz. Az új háború gyujtogatói, elsősorban Churchill és angliai meg amerikai elvbarátai.

7. Kérdés. Ha ilyen veszély felmerül, milyen lépéseket kell a világ népeinek tenniök az új háború elkerülésére?

Válasz. Le kell leplezni és meg kell fékezni az új háború gyujtogatóit.

8. Kérdés. Biztosítéka-e az Egyesült Nemzetek Szervezete a kis államok épségének?

Válasz. Ezt egyelőre nehéz megmondani.

9. Kérdés. Szükségesnek tartja-e Ön, hogy a németországi négy megszállási övezetet a közeljövőben a gazdasági adminisztráció szempontjából egyesítsék, abból a célból, hogy Németországot mint békés gazdasági egységet helyreállítsák és ilymódon a négy hatalom megszállási nehézségeit megkönnyítsék?

Válasz. Németországnak nemcsak gazdasági, de politikai egységét is helyre kell állítani.

10. Kérdés. Lehetségesnek tartja-e Ön jelenleg valamilyen központi adminisztráció megszervezését, amely szövetséges ellenőrzés alatt maguknak a németeknek a kezében lenne, ami módot adna a Külügyminiszterek Tanácsának a Németországgal kötendő békeszerződés kidolgozására?

Válasz. Igen, lehetségesnek tartom.

11. Kérdés. Az ezen a nyáron és ősszel a különböző övezetekben lefolyt választásokból ítélve, bizonyos-e Ön abban, hogy Németország politikailag demokratikus úton fejlődik, ami reményt ad arra, hogy a jövőben békés nemzet lesz?

Válasz. Egyelőre nem vagyok erről meggyőződve.

12. Kérdés. Úgy véli-e, hogy — amint ezt bizonyos körök javasolták — a Németország részére engedélyezett ipari színvonalat közös megegyezéssel a megállapított szín-

vonalnál magasabbra kell emelni abból a célból, hogy Németország ellátása megjavulhasson?

Válasz. Igen, úgy vélem.

13. Kérdés. Mi a teendő a négy hatalom jelenlegi programján kívül, hogy Németország ne fenyegethesse ismét háborús veszéllyel a világot?

Válasz. Németországban valóban ki kell irtani a fasizmus maradványait és az országot teljesen demokratizálni kell.

14. Kérdés. Megengedhető-e a német népnek, hogy helyreállítsa iparát és kereskedelmét azért, hogy elláthassa önmagát?

Válasz. Igen, megengedhető.

15. Kérdés. Az Ön véleménye szerint végrehajtják-e a Potsdami Értekezlet határozatait? Ha nem, akkor mi szükséges ahhoz, hogy a potsdami nyilatkozatot hatásos eszközzé tegyék?

Válasz. Nem mindig hajtják végre, különösen Németország demokratizálása terén.

16. Kérdés. Gondolja-e Ön, hogy a négy külügyminiszter közötti tanácskozások idején és az ENSz tanácsának ülésein a vétójoggal visszaéltek?

Válasz. Nem gondolom.

17. Kérdés. A Kreml véleménye szerint a szövetséges hatalmak meddig menjenek a másodrendű németországi háborús bűnösök kinyomozása és bíróság elé állítása terén? Gondolja-e Ön, hogy a nürnbergi ítéletek elég szilárd alapot teremtettek az ilyen eljárások számára?

Válasz. Minél tovább mennek, annál jobb.

18. Kérdés. Oroszország állandónak tartja-e Lengyelország nyugati határát?

Válasz. Igen, állandónak tartja.

19. Kérdés. Mi a Szovjetunió véleménye arról, hogy brit csapatok vannak Görögországban? A Szovjetunió

véleménye szerint kell-e Angliának több fegyvert szállítania a jelenlegi görög kormány számára?

Válasz. A Szovjetunió ezt szükségtelennek tartja.

20. Kérdés. Milyen nagy az orosz csapatok létszáma Lengyelországban, Magyarországon, Bulgáriában, Jugoszláviában és Ausztriában, és az Ön véleménye szerint mennyi ideig kell ott tartani ezt a létszámot a béke biztosítása érdekében?

Válasz. Nyugaton, tehát Németországban, Ausztriában, Magyarországon, Bulgáriában, Romániában és Lengyelországban a Szovjetuniónak jelenleg összesen 60 hadosztálya állomásozik (gyalogosok és páncélosok együttesen). Legnagyobb részük nem teljes létszámú. Jugoszláviában szovjet csapatok nincsenek. Két hónapon belül végrehajtják a Legfelsőbb Szovjet Elnökségének az utolsó csoport leszerelésére vonatkozó, ez év október 22-i rendeletét, s akkor az említett államokban csak 40 szovjet hadosztály marad.

21. Kérdés. Milyen álláspontot foglal el a Szovjetunió kormánya az amerikai hadihajóknak a Földközi-tengeren való jelenlétével kapcsolatban?

Válasz. Ez számunkra közömbös kérdés.

22. Kérdés. Milyenek az Oroszország és Norvégia közötti kereskedelmi egyezmény jelenlegi kilátásai?

Válasz. Egyelőre nehéz megmondani.

23. Kérdés. Lehetséges-e, hogy Finnország ismét önálló nemzet lesz, miután kifizette a jóvátételt és kialakult-e valamilyen vélemény a jóvátételi program felülvizsgálásával kapcsolatban azzal a céllal, hogy meggyorsítsák Finnország újjászületését?

Válasz. A kérdést nem helyesen tette fel. Finnország teljesen önálló nemzet volt és az is marad.

24. Kérdés. Mit jelentenek majd a Svédországgal és más államokkal kötött kereskedelmi egyezmények a Szovjetunió újjáépítése szempontjából? Milyen külső segítséget tart Ön kívánatosnak e nagy feladat teljesítése céljából?

Válasz. A Svédországgal kötött egyezmény hozzájárul a nemzetek gazdasági együttműködéséhez.

25. Kérdés. Érdekli-e még Oroszországot egy, az Egyesült Államok részéről nyujtandó kölcsön?

Válasz. Érdekli.

26. Kérdés. Van-e már Oroszországnak atombombája, vagy valamilyen ehhez hasonló fegyvere?

Válasz. Nincs.

27. Kérdés. Mi az Ön véleménye az atombombáról vagy más hasonló fegyverekről, mint a háború eszközeiről?

Válasz. Az atombombáról már megmondtam véleményemet, a Werth úrnak adott ismert válaszomban*.

28. Kérdés. Az Ön véleménye szerint miként lehetne legjobban ellenőrizni az atomenergiát? Nemzetközi alapon kell-e ezt az ellenőrzést megteremteni és a hatalmaknak milyen mértékben kell feláldozni szuverénitásukat a hatásos ellenőrzés megteremtésének érdekében?

Válasz. Szigorú nemzetközi ellenőrzésre van szükség.

29. Kérdés. Mennyi idő szükséges Nyugat-Oroszország elpusztult vidékeinek helyreállítására?

Válasz. Hat-hét év, ha nem több.

30. Kérdés. Meg fogja-e engedni Oroszország a kereskedelmi légiforgalmat a Szovjetunió területe felett? Szándékozik-e Oroszország kiterjeszteni légijáratait más kontinensekre kölcsönösségi alapon?

Válasz. Bizonyos esetekben ez nincs kizárva.

31. Kérdés. Mi a véleménye az Ön kormányának Japán megszállásáról? A jelenlegi alapon eredményesnek tartja-e?

Válasz. Eredmények vannak, de jobb eredményeket is el lehetne érni.

„Pravda" 1946 október 29.
„Új Szó" 1946 október 30.

* Lásd ebben a kötetben 38. old. — *Szerk.*

[BESZÉLGETÉS ELLIOT ROOSEVELTTEL]

Newyork, I. 20. (TASzSz) A „Look" című folyóirat közölte Elliot Roosevelt cikkét, amely a Sztálin elvtárs által 1946 december 21-én adott interjút tartalmazza. A cikk I. V. Sztálinnak Roosevelt tizenkét kérdésére adott válaszát is tartalmazza. Alább közöljük Roosevelt kérdéseit és Sztálin elvtárs válaszait.

1. Kérdés. Lehetségesnek tartja-e Ön, hogy egy olyan demokrácia, mint az Egyesült Államok, békésen megférjen a földön olyan kommunista államkormányzati formával, amilyen a Szovjetunióban van, és hogy egyik fél sem tesz majd kísérletet a másik fél belpolitikai ügyeibe való beavatkozásra?

Válasz. Igen, természetesen. Ez nemcsak lehetséges. Ez észszerű és teljes mértékben megvalósítható. A háború legkritikusabb időszakában a kormányformában fennálló különbség nem akadályozta meg országainkat abban, hogy egyesítsék erőiket és legyőzzék ellenségeinket. A béke időszakában még nagyobb mértékben lehetséges e kapcsolatok fenntartása.

2. Kérdés. Gondolja-e Ön, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének sikere attól függ, hogy a Szovjetunió, Anglia és az Egyesült Államok meg tudnak-e egyezni a lényegesebb politikai kérdésekben és célokban?

Válasz. Igen, gondolom. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének mint szervezetnek a sorsa sok tekintetben e három nagyhatalom közötti összhang megteremtésétől függ.

3. Kérdés. Gondolja-e Ön, Generalisszimusz, hogy a világbéke felé vezető úton fontos lépés lenne, ha az ipar-

cikkek és a nyersanyagok cseréje tárgyában országaink között széleskörű gazdasági egyezmény jönne létre?

Válasz. Igen, úgy vélem, ez fontos lépés lenne a világbéke megteremtéséhez vezető úton. Természetesen egyetértek ezzel. A nemzetközi kereskedelem kibővítése sok tekintetben előmozdítaná a két ország közötti jóviszony fejlődését.

4. Kérdés. Pártolja-e a Szovjetunió azt a tervet, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének Biztonsági Tanácsa olyan nemzetközi rendőri karhatalmat szervezzen, amelyben valamennyi egyesült nemzet fegyveres erői részt vennének és amely haladéktalanul fellépne mindenütt, ahol háborús cselekmények fenyegetnék a békét?

Válasz. Természetesen.

5. Kérdés. Ha úgy véli, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének ellenőrizniök kell az atombombát, akkor szükség van-e arra, hogy ezt felügyelet útján, valamennyi kutató intézet és a fegyverek bármilyen fajtáját gyártó iparvállalatok felett gyakorolt ellenőrzés megszervezése és az atomenergia békés célokra való felhasználása és tökéletesítése útján tegyék. (Itt Elliot Roosevelt zárójelben megjegyzi: „Sztálin rögtön megkérdezte: «Általában?» Én azt feleltem: «Igen, de különösen fontos az, hogy Oroszország elvben egyetért-e ezzel a tervvel?»")

Válasz. Természetesen. Az egyenlőség elve alapján Oroszországgal nem kell tenni semilyen kivételt. Oroszország köteles alávetni magát a felügyelet és az ellenőrzés ugyanolyan szabályainak, mint bármely más ország. (Itt Roosevelt zárójelben megjegyzi: „Sztálin válaszában nem volt érezhető semmiféle habozás. A vétójog fenntartásának kérdése szóba se került.")

6. Kérdés. Hasznosnak tartja-e Ön, hogy újból összehívják a „Hármak Tanácskozását", hogy megvitassák mindazokat a nemzetközi problémákat, amelyek jelenleg a világbékét fenyegetik?

Válasz. Véleményem szerint nem egy, hanem több tanácskozásra van szükség. Ha több tanácskozást tartanának, nagyon hasznos lenne. (Itt Roosevelt zárójelben megjegyzi: „Feleségem ekkor azt kérdezte, gondolja-e Sztálin, hogy e tanácskozások elősegítenék a szorosabb kapcsolat kialakulását az illető kormányok alacsonyabb beosztásban dolgozó képviselői között is. Feleségem azt is megkérdezte, hogy a háborúalatti értekezletek alkalmával sikerült-e ilyen eredményt elérni. Sztálin elmosolyodott és feleségem felé fordulva azt felelte: «Ehhez nem fér kétség. A háborúalatti tanácskozások és az azokon elért eredmények jelentős mértékben elősegítették az alacsonyabb beosztásban dolgozók együttműködését.»")

7. Kérdés. Úgy tudom, Ön foglalkozik más országok politikai és társadalmi problémáival is. Ezért szeretném megkérdezni Öntől, gondolja-e, hogy az Egyesült Államokban november havában lezajlott választások arról tanuskodnak, hogy a nép nem hisz többé Roosevelt politikájában és Roosevelt politikai ellenfeleinek elszigetelődési politikája felé fordult?

Válasz. Nem ismerem eléggé az Egyesült Államok népének belső életét, de úgy vélem, a választások azt mutatják, hogy a jelenlegi kormány elfecsérli az elhúnyt elnök által gyüjtött erkölcsi és politikai tőkét és így megkönnyítette a köztársaságpártiak győzelmét. (Itt Roosevelt zárójelben megjegyzi: „A következő kérdésemre a generalisszimusz rendkívül nyomatékosan felelt.")

8. Kérdés. Minek tulajdonítja Ön azt, hogy országaink között a baráti kapcsolat és a kölcsönös megértés Roosevelt halála óta meggyengült?

Válasz. Szerintem, ha ez a kérdés az amerikai és az orosz nép közötti kapcsolatokra és kölcsönös megértésre vonatkozik, semmiféle rosszabbodás nem következett be, sőt ellenkezőleg, e kapcsolatok javultak, Ami a két kormány közötti viszonyt illeti, felmerültek bizonyos nézet-

eltérések. Bizonyos rosszabbodás következett be, majd nagy zajt csaptak és azt kezdték hangoztatni, hogy kölcsönös viszonyunk a jövőben még jobban megromlik, de én nem látok ebben semmi aggasztót olyan értelemben, hogy a béke felborulhatna és háborús konfliktus jöhetne létre. Egyetlen nagyhatalom sem állíthat ki jelenleg nagy hadsereget egy másik szövetséges hatalom, egy másik nagyhatalom elleni harcra, még akkor sem, ha kormánya erre törekszik, mert jelenleg senki sem folytathat háborút a saját népe nélkül, a nép pedig nem akar háborút. A népek belefáradtak a háborúba. Azonkívül nincsen semmiféle észszerű cél, amely igazolná az újabb háborút. Senki sem tudná, hogy miért kell harcolnia és éppen ezért semmi aggasztót sem látok abban, hogy az Egyesült Államok kormányának egyes képviselői a közöttünk fennálló viszony megromlásáról beszélnek. E meggondolások alapján, úgy hiszem, az új háború veszélye nem reális.

9. Kérdés. Helyesli-e Ön a kulturális és tudományos jellegű információk kicserélését országaink között? Úgyszintén helyesli-e Ön a diák-, művész-, tudós- és egyetemi tanár cserét?

Válasz. Természetesen.

10. Kérdés. Az Egyesült Államoknak és a Szovjetuniónak ki kell-e dolgoznia közös, hosszú időre szóló politikát a Távol-Kelet népeinek megsegítésére?

Válasz. Szerintem ez hasznos lenne, ha meg lehetne valósítani. Mindenesetre a mi kormányunk hajlandó az Egyesült Államokkal közös politikát folytatni a távolkeleti kérdésekben.

11. Kérdés. Hogyha az Egyesült Államok és a Szovjetunió között sikerülne megegyezést kötni a kölcsön- vagy hitelrendszerre vonatkozólag, az ilyen egyezmények tartós előnyökkel járnának-e az Egyesült Államok gazdasági élete számára?

Válasz. Az ilyen hitelrendszer kétségtelenül kölcsönösen előnyös lenne mind az Egyesült Államok, mind a Szovjetunió számára. (Itt Roosevelt zárójelben megjegyzi: „Ezután felvetettem egy kérdést, amely Európa sok országában komoly nyugtalanságot kelt.")

12. Kérdés. Az a tény, hogy Németország amerikai és angol megszállási övezetében nem hajtották végre a nácitlanítás programját, komoly aggodalomra ad-e okot a Szovjet Kormánynak?

Válasz. Nem, ez nem ad okot komoly aggodalomra, de természetesen a Szovjet Kormányt kellemetlenül érinti az, hogy közös programunknak ezt a részét nem valósítják meg.

„Pravda" 1947 január 23.
„Új Szó" 1947 január 25.

AZ ANGOL-SZOVJET SZERZŐDÉS KÉRDÉSÉHEZ

I. V. Sztálin, a Szovjetunió miniszterelnöke, január 22-én a következő válaszüzenetet küldte Bevinnek, Nagy-Britannia külügyminiszterének:

Megkaptam január 18-i üzenetét. Meg kell vallanom, meglepett az a kijelentése, hogy Nagy-Britanniának — az Egyesült Nemzetek Szervezete alapszabályából eredő kötelezettségein kívül — senki iránt sincsenek kötelezettségei. Véleményem szerint az angol-szovjet barátság ellenségei — megfelelő magyarázat hiányában — kihasználhatják ezt a nyilatkozatot. Számomra világos, hogy bármilyen fenntartásokat tartalmaz is az angol-szovjet szerződés és bármennyire meggyöngítik is ezek a fenntartások a szerződés jelentőségét a háborút követő időszakban, az angol-szovjet szerződés fennállása kötelezettségeket ró országainkra.

Éppen ebből a tételből indultam ki, amikor 1946 szeptember 17-én Alexander Werthnek adott nyilatkozatomban kijelentettem, hogy „a Szovjetuniót a német támadás esetére szóló kölcsönös segélynyujtási szerződés kapcsolja Nagy-Britanniához"* és ennélfogva kötelezettségei vannak Nagy-Britannia irányában, tekintet nélkül az alapszabályból eredő kötelezettségekre.

Az Ön üzenete és a brit kormány nyilatkozata azonban teljesen tisztázza a dolgot és nem ad okot félreértésekre. Most már világos, hogy mi és Önök azonos nézetet vallunk az angol-szovjet szerződésre vonatkozólag.

* Lásd ebben a kotetben 37. old. — *Szerk.*

Ami pedig az angol-szovjet szerződés meghosszabbítását illeti — amiről a brit kormány nyilatkozata külön említést tesz —, meg kell mondanom, hogy ha komolyan beszélünk e meghosszabbításról, akkor a szerződést meg kell változtatnunk, mielőtt meghosszabbítanánk, meg kell szabadítanunk azoktól a fenntartásoktól, amelyek meggyengítik. Csakis ilyen eljárás után lehet komolyan beszélni a szerződés meghosszabbításáról. (TASzSz)

„Pravda" 1947 január 25.
„Új Szó" 1947 január 29.

BESZÉLGETÉS HAROLD STASSENNEL, az Egyesült Államok Köztársasági Pártjának egyik vezetőjével. 1947 április 9. (Jegyzőkönyv)

Stassen kijelenti, hogy hálás Sztálinnak azért, hogy fogadta. Kifejezést óhajtott adni Sztálin mint államfő iránti nagyrabecsülésének, ezért kérte a fogadást. Érdekes körutat tett az európai országokban. Elsősorban az egyes országok háborúutáni gazdasági helyzete iránt érdeklődött. Véleménye szerint a népek életszínvonalának igen nagy jelentősége van országuk felvirágzása szempontjából. A Szovjetunió és az Egyesült Államok viszonyának nagy jelentősége volt a háború alatt és nagy jelentősége lesz a jövőben is. Ő, Stassen, tisztában van azzal, hogy a Szovjetuniónak és az Egyesült Államoknak különböző gazdasági rendszere van. A Szovjetunió gazdasági élete a tervszerű, szocialista gazdálkodás elvein épül fel és a fejlődését a kommunista párt irányítja. Az Egyesült Államokban szabad gazdaság van, amely a magántőkén alapszik. Azt szeretné tudni, hogy Sztálin véleménye szerint egy és ugyanabban a világban megférhet-e egymás mellett ez a két gazdasági rendszer és együttműködhet-e egymással a háború után?

Sztálin azt válaszolja, hogy ez a két rendszer természetesen együttműködhet egymással. A közöttük fennálló különbségnek nincs lényegbevágó jelentősége, amennyiben a két rendszer együttműködéséről van szó. Németország és az Egyesült Államok gazdasági rendszere azonos volt, és mégis háború tört ki közöttük. Az Egyesült Államok és a Szovjetunió gazdasági rendszere különböző, de mégsem viseltek háborút egymás ellen, hanem együttműködtek a háború alatt. Ha a két különböző rendszer

együtt tudott működni a háború alatt, akkor miért ne működhetne együtt a békében? Magától értetődő, hogy ha meglesz az együttműködés óhaja, akkor az együttműködés különböző gazdasági rendszerek mellett is lehetséges. De ha nincs meg az együttműködés óhaja, akkor még azonos gazdasági rendszerek mellett is hajbakaphatnak egymással az államok és a népek.

Stassen kijelenti, hogy természetesen az együttműködésre irányuló óhajnak nagy jelentősége van, de a multban, a háború előtt, mindkét országban elhangzottak különböző kijelentések az együttműködés lehetetlenségéről. A háború előtt maga Sztálin is tett errevonatkozó kijelentéseket. De Stassen azt szeretné tudni, hogy Sztálin véleménye szerint a háború eseményei, a fasiszta tengely, azaz Németország és Japán veresége változtatott-e a helyzeten és most, ha megvan az együttműködésre irányuló óhaj, lehet-e bízni a Szovjetunió és az Egyesült Államok közötti együttműködésben.

Sztálin azt válaszolja, hogy semmiképpen sem lehet azt állítani, hogy két különböző rendszer nem működhet együtt. Két különböző rendszer együttműködésének gondolatát elsőízben Lenin fejezte ki. Lenin a mi tanítónk — mondja Sztálin —, és mi, szovjet emberek, Lenin tanítványai vagyunk. Soha nem tértünk el, és nem is fogunk eltérni Lenin útmutatásaitól. Lehetséges, hogy ő, Sztálin, azt mondotta, hogy egy rendszer, például a kapitalista rendszer, nem akar együttműködni, de ezt az együttműködés *óhajára*, nempedig a *lehetőségére* vonatkozólag mondotta. Ami az együttműködés lehetőségét illeti, ő Leninnek azt a nézetét vallja, hogy lehetséges és kívánatos az együttműködés két különböző gazdasági rendszer között. A Szovjetunió népében és kommunista pártjában szintén megvan az együttműködés óhaja. Vitathatatlan, hogy ez az együttműködés mindkét országnak csak hasznára válhat.

Stassen azt válaszolja, hogy ez világos. Azokat a kijelentéseket, amelyekre az előbb utalt, Sztálin a párt XVIII. kongresszusán és a Központi Bizottság 1937. évi plénumán tette. Ezekben a kijelentésekben a „kapitalista bekerítésről" és „a monopolista és imperialista fejlődésről" volt szó. Sztálin mai kijelentéséből ő azt a következtetést vonja le, hogy most, Japán és Németország veresége után, a helyzet megváltozott.

Sztálin kijelenti, hogy a kommunista párt egyetlen kongresszusán, a Központi Bizottság egyetlen plénumán sem mondotta és nem is mondhatta, hogy két rendszer nem működhet együtt. Ő azt mondotta, hogy fennáll a kapitalista bekerítés és a Szovjetunió elleni támadás veszélye. Ha az egyik fél nem akar együttműködni, ez azt jelenti, hogy fennáll a támadás veszélye. És valóban, Németország, amely nem akart együttműködni a Szovjetunióval, meg is támadta a Szovjetuniót. Együttműködhetett volna-e a Szovjetunió Németországgal? Igen. A Szovjetunió együttműködhetett volna Németországgal, de a németek nem akartak együttműködni. Ellenkező esetben a Szovjetunió éppúgy együttműködött volna Németországgal, mint bármely más állammal. Mint látja — mondja Sztálin —, ez az együttműködés óhajára, nem pedig az együttműködés lehetőségére vonatkozik.

Különbséget kell tenni az együttműködés lehetősége és az együttműködés óhaja között. Az együttműködés lehetősége mindig megvan, de nincs meg mindig az együttműködés óhaja. Ha az egyik fél nem akar együttműködni, annak összeütközés, háború lesz az eredménye.

Stassen azt mondja, hogy az óhajnak kölcsönösnek kell lennie.

Sztálin azt válaszolja, be tudja bizonyítani, hogy az oroszokban megvan az együttműködés óhaja.

Stassen azt mondja, örül, hogy ezt hallja és Sztálinnak arra a kijelentésére akar kitérni, amely szerint az

Egyesült Államok és Németország gazdasági rendszere — azonos. Ki kell jelentenie, hogy az Egyesült Államok és Németország gazdasági rendszere különbözött egymástól, amikor Németország háborút indított.

Sztálin nem ért egyet ezzel és azt mondja, hogy csak az amerikai és németországi kormányrendszerek között volt különbség, de nem volt különbség a gazdasági rendszerek között. A kormányrendszer ideiglenes, politikai tényező.

Stassen azt mondja, sokat írtak arról, hogy a kapitalista rendszer sok rosszat szül: szüli a monopóliumokat, az imperializmust, a munkásság elnyomását. Az ő véleménye szerint az Egyesült Államokban sikerült megakadályozni a kapitalizmus monopolista és imperialista tendenciáinak kifejlődését, úgyhogy az amerikai munkásoknak sokkal nagyobb mértékű szabadságban van részük, mint Marx és Engels valamikor elképzelték. Ebben áll a különbség az amerikai gazdasági rendszer és a között a gazdasági rendszer között, amely Hitler Németországában fennállt.

Sztálin megjegyzi, hogy nem szabad egymás rendszerének bírálatába nagyon belemerülni. Minden nemzet olyan rendszerben él, amilyenben akar és tud. A történelem fogja megmondani, melyik a jobb rendszer. Tiszteletben kell tartani a nép által választott és elfogadott rendszereket. Az amerikai nép dolga annak megállapítása, rossz-e vagy jó az Egyesült Államok rendszere. Az együttműködés nem követeli meg a rendszerek azonosságát. Tiszteletben kell tartani a nép által elfogadott rendszereket. Csak e feltétel mellett lehetséges az együttműködés.

Ami Marxot és Engelst illeti — ők természetesen nem láthatták előre, hogy mi fog történni negyven évvel haláluk után.

A szovjet rendszert totálisnak és diktatórikusnak nevezik — a szovjet emberek pedig az amerikai rendszert

monopolkapitalistának. Ha a két fél egymást ócsárolni kezdi — monopolistának, illetve totálisnak —, az nem fog együttműködéshez vezetni. Abból a történelmi tényből kell kiindulni, hogy két, a nép által elfogadott rendszer létezik. Csakis ezen az alapon lehetséges az együttműködés.

A monopolizmus és a totalitarizmus szertelen bírálata — propaganda, ő viszont — mondja Sztálin — nem propagandista, hanem gyakorlati ember. Nem szabad szektáskodóknak lennünk, mondja Sztálin. Ha a nép meg akarja változtatni a rendszert, akkor meg fogja tenni. Amikor Roosevelttel találkoztunk és megvitattuk a háború kérdéseit, nem szidtuk egymást sem monopolistának, sem totalistának. Ez lényegesen megkönnyítette a kölcsönös együttműködés megteremtését és az ellenség legyőzését.

Stassen azt mondja, hogy a háború befejezése óta mindkét oldalról gyakorolt ilyen fajta kritika volt az egyik oka a nézeteltéréseknek. Szeretné tudni, vajjon reméli-e Sztálin, hogy szélesebbkörű eszmecserét lehet majd folytatni az országainkba ellátogató főiskolai hallgatók, tanárok, művészek és turisták között a jövőben, abban az esetben, ha a Szovjetunió és az Egyesült Államok között létrejön az együttműködés.

Sztálin azt válaszolja, hogy ez feltétlen meg fog történni, ha létrejön az együttműködés. Az árucserével velejár az, hogy az emberek kölcsönösen látogatják egymást.

Stassen azt mondja, hogy a Szovjetunió és az Egyesült Államok között a multban azért merültek fel félreértések, mert szovjet részről nem óhajtották az eszmecserét, ami abban jutott kifejezésre, hogy a külföldi ujságírók Moszkvából küldött tudósításait cenzúrázni kezdték. Az a körülmény például, hogy nem engedték meg a „New York Herald Tribune"-nak, hogy Moszkvában saját tudósítója legyen, a Szovjetunió és az Egyesült Államok népei közötti kölcsönös megértés hiányának egyik oka volt.

Sztálin azt válaszolja, hogy a „New York Herald

Tribune" tudósítójának valóban nem adták meg a beutazási engedélyt. Ez azonban véletlen eset volt és semmi kapcsolatban sincs a Szovjet Kormány politikájával. Tudja, hogy a „New York Herald Tribune" komoly ujság. Jelentősége van azonban annak a ténynek is, hogy az amerikai laptudósítók egy része nem viseltetik jóindulattal a Szovjetunió iránt.

Stassen azt feleli, hogy csakugyan vannak ilyen laptudósítók. A „New York Herald Tribune" tudósítója engedélyt kapott arra, hogy Moszkvában tartózkodjék, de csupán a külügyminiszterek tanácskozásának ülésszaka idejére. Most a „New York Herald Tribune" állandó saját tudósítót szeretne Moszkvába küldeni. A „New York Herald Tribune" a köztársaságpártiak vezető sajtószerve, amelynek most, miután a köztársaságpártiak többséget kaptak a kongresszuson, még nagyobb a jelentősége.

Sztálin azt mondja: „Ez mindegy, minthogy mi nem látunk nagy különbséget a köztársaságiak és a demokraták közt." A laptudósító esetével kapcsolatban Sztálin egy esetre emlékeztetett: A Három Hatalom Teheráni Konferenciáján barátságos légkörben jó munkát végeztek. Az egyik amerikai laptudósító (Sztálin már nem emlékszik a nevére), azt írta, hogy a tanácskozáson jelen volt Tyimosenko marsall — holott a valóságban nem volt ott —, és hogy Sztálin az ebéd alkalmával megütötte Tyimosenko marsallt. Ez durva rágalmazó koholmány volt. Nos, vajjon dícsérni kell egy ilyen tudósítót? Azon az ebéden, amelyen a teheráni konferencia részvevői Churchill 69-ik születésnapját ünnepelték, Churchill, Brooks, Leahy admirális és mások, mintegy harminc ember vett részt, akik tanusíthatják, hogy semmi ilyesmi nem történt. Ennek ellenére ez a laptudósító az általa kitalált koholmányt elküldte lapjának és a közlemény meg is jelent az Egyesült Államok sajtójában. Érdemel-e bizalmat egy ilyen laptudósító?

Nem állítjuk, hogy ebben az Egyesült Államok vagy politikája a bűnös. De ilyen incidensek előfordulnak. Ez rossz hatást kelt a szovjet emberekben.

Stassen azt mondja: igaz, előfordul, hogy az ujságok tudósítói felelőtlenül viselkednek és a valóságnak meg nem felelő tudósításokat küldenek lapjaiknak. Más laptudósítók azonban helyrehozzák az előbbiek tévedéseit és az emberek idővel rájönnek, hogy a tudósítók közül kik azok, akikben lehet és kik azok, akikben nem lehet bízni. Végeredményben azt látjuk, hogy az emberek kiismerik magukat és egyesülnek a nagy háborús erőfeszítésekben.

Sztálin azt válaszolja, hogy ez igaz.

Stassen azt mondja, hogy minden olyan esetben, amikor egy ujságíró nyilvánvalóan előre megfontolt szándékkal teljesen helytelen tudósításokat küld, lapja visszahívja, s ilymódon az amerikai ujságok tehetséges és becsületes tudósítókádereket szerveznek maguknak.

Sztálin azt mondja, hogy ezek a tudósítók először megírják a szenzációs tudósításokat, az ujságok ezeket leközlik, pénzt keresnek vele és csak azután bocsátják el a tudósítókat.

Stassen azt mondja, hogy a sajtó, a kereskedelem és a kulturális kapcsolatok — ezek azok a területek, amelyeken a két rendszernek meg kellene találnia a kölcsönös jóviszony megteremtéséhez szükséges eszközöket.

Sztálin erre azt mondja, hogy ez igaz.

Stassen kijelenti, hogy az ő véleménye szerint, ha nem cenzúráznák a külföldi ujságírók tudósításait, ez sokkal jobb alap lenne a két nép közötti együttműködés és kölcsönös megértés szempontjából, mint bármely más alap.

Sztálin azt mondja, hogy a Szovjetunióban nehéz lesz mellőzni a cenzúrát. Molotov már néhányszor megpróbálta ezt, de sikertelenül. Valahányszor a Szovjet Kormány eltörölte a cenzúrát, mindig megbánta és kénytelen volt

újból bevezetni. 1945 őszén a Szovjetunióban eltörölték a cenzúrát. Ő szabadságon volt és erre az ujságírók arról kezdtek írni, hogy Molotov kényszerítette Sztálint arra, hogy szabadságra menjen, azután pedig arról firkáltak, hogy ő, Sztálin, vissza fog térni és elkergeti Molotovot. Ilyenformán ezek a tudósítók a Szovjet Kormányt sajátságos állatkertnek ábrázolták. Természetesen a szovjet emberek felháborodtak emiatt és újból be kellett vezetni a cenzúrát.

Stassen azt mondja, hogy ha jól érti, Sztálin véleménye szerint akkor lehetséges az együttműködés, ha az együttműködésre irányuló óhaj és akarat valóban megvan.

Sztálin azt válaszolja, hogy ez tökéletesen igaz.

Stassen azt mondja, hogy az életszínvonal emelése szempontjából nagy jelentősége van a gépesítésnek és a villamosításnak, és az atomenergia felhasználása az iparban ugyancsak nagyjelentőségű valamennyi nép számára, beleértve a Szovjetunió és az Egyesült Államok népeit is. Úgy véli, hogy az atomenergia háborús célokra való felhasználásának megtiltására az atomenergia ellenőrzési és felügyeleti rendszerének kidolgozása igen nagyjelentőségű a világ valamennyi népe számára. Sztálin véleménye szerint van-e kilátás arra, hogy a jövőben kidolgozzanak egy olyan egyezményt, melynek alapján ellenőrizni és szabályozni lehet az atomenergia termelését és békés célokra való felhasználását?

Sztálin azt válaszolja, hogy bízik ebben. A Szovjetunió és az Egyesült Államok között igen nagy nézeteltérések vannak ebben a kérdésben, de végső fokon — reméli — a két fél meg fogja érteni egymást. Véleménye szerint meg fogják teremteni az atomellenőrzés és felügyelet nemzetközi rendszerét és ennek óriási jelentősége lesz. Az atomenergia békés célokra való felhasználása óriási fordulatot fog előidézni a termelési folyamatokban. Ami az atomenergia háborús célokra való felhasználását illeti, azt

minden valószínűség szerint meg fogják tiltani. Ezt követeli a népek vágya és lelkiismerete.

Stassen azt mondja, hogy ez a legfontosabb problémák egyike. Ha ezt a problémát megoldják, az atomenergia az egész világ népei számára a legnagyobb jótéteménnyé válik. Ha nem oldják meg ezt a problémát, akkor az atomenergia a világ legnagyobb átka lesz.

Sztálin azt mondja, hogy véleménye szerint sikerülni fog megteremteni a nemzetközi ellenőrzést és felügyeletet. Ebben az irányban fejlődik a dolog.

Stassen megköszöni Sztálinnak a beszélgetést.

Sztálin azt válaszolja, hogy Stassen rendelkezésére áll és hogy az oroszok tisztelik vendégeiket.

Stassen azt mondja, hogy nem hivatalosan beszélgetést folytatott Molotovval a sanfranciskói értekezleten. Ennek a beszélgetésnek a következménye az a meghívás, hogy látogassa meg Oroszországot.

Sztálin azt mondja, hogy véleménye szerint Európában most igen rossz a helyzet. Hogyan vélekedik erről Stassen?

Stassen azt válaszolja, hogy ez a megállapítás általában helyes, de vannak bizonyos országok, amelyek nem szenvedtek a háború következtében, amelyek nincsenek olyan rossz helyzetben. Ilyenek például Svájc és Csehszlovákia.

Sztálin azt mondja, hogy Svájc és Csehszlovákia kis országok.

Stassen azt mondja, hogy a nagy országok nagyon rossz helyzetben vannak. Ezek előtt az országok előtt a következő gazdasági problémák állnak: pénzügyi, nyersanyag- és élelmiszerproblémák.

Sztálin kijelenti, hogy Európa olyan világrész, ahol sok a gyár, de erősen érezhető a nyersanyag- és az élelmiszerhiány. Ebben rejlik Európa tragédiája.

Stassen azt mondja, hogy a ruhrvidéki széntermelés alacsony színvonala szénhiányt okozott Európában.

Sztálin megállapítja, hogy Angliában ugyancsak szénhiány tapasztalható és ez igen aggasztó jelenség.

Stassen kijelenti, hogy szerencsére az amerikai széntermelés magas színvonalon áll. Amerikában naponta kétmillió tonna kiváló minőségű szenet bányásznak. Ennek eredményeképpen az Egyesült Államoknak módjában állt nagymennyiségű szenet szállítani Európába.

Sztálin kijelenti, hogy az Egyesült Államokban nem rossz a helyzet. Amerikát két óceán védi, északon egy gyenge országgal, Kanadával határos, délen pedig Mexikóval, amely ugyancsak gyenge ország. Az Egyesült Államoknak semmi oka sincs arra, hogy féljen ezektől az országoktól. Az Egyesült Államok a függetlenségi háború után hatvan esztendeig nem viselt háborút, hanem élvezte a békét. Mindez elősegítette az Egyesült Államok rohamos fejlődését. Azonkívül az Egyesült Államok lakossága olyan emberekből áll, akik régen megszabadultak a királyok és a földbirtokos arisztokrácia elnyomásától. Ez a körülmény szintén megkönnyítette az Egyesült Államok rohamos fejlődését.

Stassen elmondja, hogy az ő dédapja Csehszlovákiából menekült el az imperializmus elől. Természetes, hogy az Egyesült Államok földrajzi helyzete nagy segítséget jelentett Amerika számára. Mi szerencsés helyzetben vagyunk — mondotta Stassen. Az ellenséget az amerikai partoktól távol vertük tönkre. Az Egyesült Államok képes volt végrehajtani a béketermelésre való áttérést és a háború befejezése után nagy arányokban újból megindítani a termelést. A feladat most az, hogy elejét vegyék a depressziónak és a gazdasági válságnak.

Sztálin megkérdezi, hogy várható-e gazdasági válság az Egyesült Államokban?

Stassen azt válaszolja, hogy ő nem vár gazdasági vál-

ságot, ő hisz abban, hogy az amerikai kapitalizmus szabályozható és hogy állandósítani lehet a foglalkoztatottságot magas színvonalon; ilymódon el lehet kerülni minden komolyabb válságot. A fő feladat éppen abban áll, hogy kikerüljék az Egyesült Államok gazdasági rendszerének válságát. És ha a kormány bölcs politikát fog folytatni és ha levonják az 1929—30-as évek tanulságait, az Egyesült Államokban szabályozott, nem pedig monopolisztikus kapitalizmus fog uralkodni, ami lehetővé teszi, hogy elkerüljék a válságokat.

Sztálin azt mondja, hogy ehhez igen erős és erélyes kormányra van szükség.

Stassen azt mondja, hogy ez igaz és hogy ezenkívül a népnek is meg kell értenie a gazdasági rendszer megszilárdítására és támogatására irányuló intézkedéseket. Ez új feladat, amelyhez hasonló a világ gazdasági rendszereiben még nem fordult elő.

Sztálin megjegyzi, hogy van egy, az Egyesült Államok szempontjából igen kedvező körülmény, amely abban a tényben rejlik, hogy az Egyesült Államok két világpiaci vetélytársa, Japán és Németország ki van kapcsolva. Ennek következtében az amerikai árucikkek iránti kereslet növekedni fog és ez kedvező feltételeket teremt az Egyesült Államok fejlődése számára. Olyan piacok mint Európa, Kína és Japán nyitva állnak Amerika előtt. Ez sokat segít Amerika helyzetén. Ilyen helyzet azelőtt sohasem volt.

Stassen azt mondja, hogy másfelől viszont ezeken a piacokon nincsenek fizetési eszközök és ilyenformán csak terhet és nem előnyös üzletet jelentenek Amerika számára. De természetesen Németországnak és Japánnak, az imperialista veszély két hordozójának kikapcsolása nagy jótétemény az Egyesült Államok számára és más országok számára is, a béke szempontjából. Persze, azelőtt a világkereskedelem az Egyesült Államok számára nem volt nagyjelentőségű tényező. Az Egyesült Államok piacai az

Egyesült Államok, illetve a nyugati félteke határain belül voltak.

Sztálin megjegyzi, hogy a háború előtt az amerikai termelésnek mindössze tíz százalékát exportálták más országokba. Ami a vásárlóképességet illeti, úgy gondolja, hogy a kereskedők megszerzik majd a szükséges pénzt, amerikai árukat vásárolnak rajta és aztán eladják országaik parasztságának. A kínai, japán, európai és délamerikai kereskedők nagy összegeket halmoztak fel. Amerika exportja most esetleg húsz százalékra is fel fog emelkedni. Helyes ez a megállapítás?

Stassen azt mondja, hogy ő nem így gondolja.

Sztálin megkérdezi: „Komolyan?"

Stassen igenlően válaszol és azt mondja, hogy ha az Egyesült Államok kivitele tizenöt százalékig emelkedik, véleménye szerint az Egyesült Államok jól jár. A kereskedők nagy többsége csak helyi valutát halmozott fel, amely az esetek túlnyomó részében zárolt valuta és alkalmatlan külkereskedelmi ügyletek lebonyolítására. Ilymódon az ő megítélése szerint az Egyesült Államok kivitele nem fog tizenöt százalék fölé emelkedni.

Sztálin megjegyzi, hogy ha az Egyesült Államok termelésének egészét vesszük figyelembe, akkor a tizenöt százalék nem kis összeget fog jelenteni.

Stassen egyetért ezzel.

Sztálin megjegyzi, hogy a hírek szerint az amerikai ipar már eddig is sok megrendelést kapott. Így van ez? Azt mondják, hogy az Egyesült Államok gyárai nem győzik teljesíteni ezeket a megrendeléseket és hogy minden gyár kapacitását száz százalékig kihasználják. Igaz-e mindez?

Stassen azt válaszolja, hogy ez valóban így van, de ezek a megrendelések belkereskedelmi jellegűek.

Sztálin megjegyzi, hogy ez igen fontos.

Stassen azt mondja, hogy sikerülni fog kielégíteni az élelmiszer-, a női ruha- és a lábbeliszükségletet, de a szer-

számgépek, gépkocsik, mozdonyok gyártása a szükséglet mögött marad.

Sztálin megjegyzi, hogy az amerikai sajtóban olyan közlemények látnak napvilágot, amelyek szerint hamarosan gazdasági válság következik be.

Stassen megállapítja, hogy a sajtóban megjelentek már olyan közlemények is, hogy a mult év novemberében nyolcmillió főre szaporodik a munkanélküliek száma Amerikában. De kiderült, hogy ezek a közlemények helytelenek. A feladat most abban áll, hogy nivellálják a termelés magas színvonalát és a gazdasági válságot kikerülve stabilizálják a helyzetet.

Sztálin megjegyzi, hogy Stassen, úgylátszik, a termelés szabályozására gondol.

Stassen azt válaszolja, hogy valóban így van és noha Amerikában vannak akik azt állítják, hogy depresszió következik, ő, Stassen, optimista, és véleménye szerint az amerikaiak kikerülhetik a depressziót, mert megállapítható, hogy a lakosság most nagyobb megértést tanusít a szabályozás iránt, mint azelőtt.

Sztálin felveti a kérdést: „És az üzletemberek? Ők is akarják, hogy szabályozzák és korlátozzák tevékenységüket?"

Stassen azt mondja, hogy az üzletemberek rendszerint ellenzik ezt.

Sztálin megjegyzi, hogy természetesen ellenezni fogják.

Stassen megjegyzi, hogy viszont az üzletemberek is tisztában vannak azzal, hogy az 1929. évi depressziónak nem szabad megismétlődnie, és most már jobban megértik a szabályozás szükségességét. Természetesen nagyfokú szabályozásra, igen sok kormányrendeletre, okos kormányintézkedésekre van szükség.

Sztálin megjegyzi, hogy ez helyes.

Stassen kijelenti, hogy erre szükség van mindenféle rendszerben és mindenféle államformában. Ha hibákat

követnek el, abból minden államformában baj származik a népre.

Sztálin egyetért ezzel.

Stassen megjegyzi, hogy Japán és Németország példája világosan mutatja ezt.

Sztálin azt mondja, hogy ezekben az országokban a gazdasági életet katonák irányították, akik egyáltalán nem értettek a közgazdasághoz. Így például Japánban Tozso irányította a gazdaságot, aki csak ahhoz értett, hogyan kell hadat viselni.

Stassen megállapítja, hogy ez így van. Stassen megköszöni Sztálinnak, hogy lehetővé tette számára a vele való beszélgetést és időt szakított számára.

Sztálin megkérdezte Stassent, mennyi időt szándékozik még a Szovjetunióban tölteni.

Stassen azt válaszolta, hogy másnap Kievbe utazik, majd Sztálingrádba, hogy kifejezze tiszteletét a város hős védői iránt. Ezután Leningrádon át elhagyja a Szovjetuniót. Stassen Sztálingrád védelmének idején a csendes-óceáni amerikai flottánál tartózkodott és feszült figyelemmel kísérte Sztálingrád hősi harcát.

Sztálin azt mondja, hogy Nimitz admirális, úgylátszik, a haditengerészet kiváló vezetője. Sztálin megkérdezi, volt-e Stassen Leningrádban.

Stassen azt válaszolja, hogy még nem volt Leningrádban, de a Szovjetuniót Leningrádon át szándékozik elhagyni.

Sztálin kijelenti, hogy sokat tanult a Stassennel folytatott beszélgetésből.

Stassen azt mondja, hogy a Sztálinnal való beszélgetésből ő is sok hasznot merített a gazdasági kérdések tanulmányozására irányuló munkája számára.

Sztálin megjegyzi, hogy a háború előtt ő is sokat foglalkozott gazdasági kérdésekkel és csak a szükség tette katonává.

Stassen megkérdezte, megkaphatja-e a beszélgetés szövegét, amelyet Pavlov jegyzett és hogy kaphat-e engedélyt arra, hogy erről a beszélgetésről tájékoztassa a laptudósítókat, ha majd találkozik velük.

Sztálin azt válaszolta, hogy Stassen megkaphatja a beszélgetés szövegét és természetesen tájékoztathatja a tudósítókat a beszélgetésről, minthogy nincs ebben semmi titok.

Megjegyzés

Az I. V. Sztálin és H. Stassen közti beszélgetés itt közölt szövegét, miután Sztálin és Stassen átnézték a saját nyilatkozataikról készült feljegyzéseket, átadták Moszkvában Stassennek. Ennek ellenére az amerikai sajtó a beszélgetés szövegében egész sor önkényes változtatást eszközölt és azt pontatlanul közölte.

„Pravda" 1947 május 8.
„Szabad Nép" 1947 május 9.

CYRANKIEWICZ ÚRNAK,
a Lengyel Köztársaság miniszterelnökének

A Szovjetunió és a Lengyel Köztársaság között kötött barátsági, kölcsönös segélynyujtási és háborúutáni együttműködési szerződés aláírásának második évfordulója alkalmából a lengyel népnek és személyesen Önnek, Miniszterelnök Úr, üdvözletemet és baráti jókívánságaimat küldöm.

Szívből kívánom, hogy az országaink közötti szövetség és barátság tovább erősödjék és a Lengyel Köztársaság szüntelenül gyarapodjék erőben és jólétben.

I. Sztálin

„Pravda" 1947 április 21.
„Szabad Nép" 1947 április 22.

VÁLASZ RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRSNAK

Megkaptam május 9-én kelt levelét a Szovjetunióban levő magyar hadifoglyok ügyében.

Levelében közli velem, hogy a magyar hadifoglyok hozzátartozói kérelemmel fordultak Önhöz, vajjon lehetne-e a magyar hadifoglyokat még ebben az évben hazabocsátani, függetlenül attól, hogy milyen határidőt állapít meg erre vonatkozólag a békeszerződés.

Közölhetem Önnel: a Szovjet Kormány, megtárgyalva az Ön levelét és figyelembe véve a levélben említett kérelmeket, elhatározta, hogy, nem várva be a Magyarországgal kötött békeszerződés ratifikálását és életbelépését, már májusban megkezdi a magyar hadifoglyok hazabocsátását és visszaküldését hazájukba. Erről a magyar kormányt értesíteni fogja.

I. Sztálin

1947 május 12.

„Szabad Nép" 1947 május 14.
Rákosi Mátyás. A fordulat éve.
Szikra 1950. 10. old.

ÜDVÖZLET MOSZKVÁNAK

Üdvözlet Moszkvának, Hazánk fővárosának — fennállása 800. évfordulója napján.

Az egész ország ünnepli ma ezt a nevezetes napot. Nem külsőségekben ünnepli, hanem a szeretet és tisztelet érzésével Moszkvának a Haza érdekében kifejtett nagy szolgálataiért.

Moszkva érdeme nemcsak az, hogy Hazánkat történelmének folyamán háromszor szabadította meg az idegen elnyomástól: a mongol igától, a lengyel-litván betöréstől és a francia benyomulástól. Moszkva érdeme mindenekelőtt abban áll, hogy alapja lett az egykor széttagolt Oroszország egyesülésének egységes állammá, amelynek egy kormánya, egységes vezetése van. A világ egyetlen országa sem számíthat függetlenségének megőrzésére, komoly gazdasági és kulturális fejlődésre, ha nem tudott megszabadulni a feudális széttagoltságtól és a fejedelmek zűrzavaros uralmától. Csak egységes, központosított állammá tömörült ország számíthat komoly kulturális és gazdasági növekedésre, függetlensége megszilárdításának lehetőségére. Moszkva történelmi érdeme abban áll, hogy Oroszföldön egy központosított állam megteremtésének alapja és kezdeményezője volt és az is marad.

Ezzel azonban Moszkvának a Haza érdekében kifejtett szolgálatai, Moszkva érdemei még nem merülnek ki. Azután hogy a nagy Lenin akaratából Moszkvát ismét Hazánk fővárosává nyilvánították, e város az új szovjet korszak zászlóvivője lett.

Moszkva ma nemcsak ösztönzője az új szovjet társa-

dalmi és gazdasági rend felépítésének, amely rend a tőke uralmát a munka uralmával váltotta fel és megszüntette az embernek ember által való kizsákmányolását. Moszkva egyúttal fáklyája a dolgozó emberiség szabadságmozgalmának is a tőkés rabság alól.

Moszkva ma nemcsak ösztönzője az új, szovjet demokrácia felépítésének, amely demokrácia kiküszöböli a polgárok, nemek, fajok, nemzetek minden közvetlen vagy közvetett egyenlőtlenségét és biztosítja a munkára, valamint az egyenlő munkáért — egyenlő bérre való jogot. Moszkva egyúttal zászlaja annak a harcnak, amelyet a világ valamennyi dolgozója, valamennyi elnyomott faj és nemzet a plutokrácia és imperializmus alóli felszabadításáért folytat. Nem kétséges, hogy ilyen politika nélkül Moszkva nem válhatott volna soknemzetiségű államunkban a népek barátságának és testvéri együttműködésének szervezeti központjává.

Moszkva ma nemcsak kezdeményezője a fővárosi dolgozók új életformája felépítésének, amely életforma mentes a nyomortól, mentes a nincstelenek és munkanélküliek millióinak tengődésétől. Moszkva e téren egyúttal mintakép a világ valamennyi fővárosa számára. Az európai, ázsiai és amerikai országok nagy fővárosainak igen komoly fekélyei a nyomortanyák, amelyekben nincstelen dolgozók milliói tengődnek és lassú, kínos halálra vannak ítélve. Moszkva érdeme, hogy teljesen felszámolta ezeket a nyomortanyákat és módot adott a dolgozóknak arra, hogy a pincelakásokból és viskókból a burzsoázia lakásaiba és házaiba, valamint azokba a kényelmes házakba költözzenek, amelyeket a Szovjethatalom épített.

Moszkva érdeme végül abban áll, hogy fáklyája a tartós békéért és a népek barátságáért folytatott harcnak, fáklyája az új háborús uszítók ellen vívott harcnak. Az imperialisták számára a háború a legjövedelmezőbb üzlet. Nem meglepő, hogy az imperializmus ügynökei min-

den módon új háborút igyekeznek kiprovokálni. Moszkva érdeme abban áll, hogy fáradhatatlanul leleplezi az új háborús uszítókat és a béke zászlaja köré gyüjti a békeszerető népeket. Köztudomású, hogy a békeszerető népek reménykedve tekintenek Moszkvára, mint egy békeszerető nagyhatalom fővárosára és a béke hatalmas bástyájára.

Ezekért az érdemekért ünnepli ma Hazánk olyan szeretettel és fővárosa iránti tisztelettel Moszkva 800 éves fennállását.

Éljen a mi hatalmas, szeretett szovjet szocialista Moszkvánk!

I. Sztálin

„Pravda" 1947 szeptember 7.
„Új Szó" 1947 szeptember 10.

PAASIKIVI ÚRNAK,
Finnország köztársasági elnökének

A TASzSz-irodát felhatalmazták, hogy a szovjet napilapok tudósítóinak érdeklődésére válaszolva, közzétegye annak a javaslatnak a szövegét, amelyet folyó év február 22-én I. V. Sztálin, a Szovjetunió generalisszimusza Paasikivi úrhoz, Finnország köztársasági elnökéhez intézett.

Elnök Úr!

Bizonyára Ön is tudja, hogy a Szovjetunióval határos ama három ország közül, amelyek Németország oldalán a Szovjetunió ellen harcot vívtak, két ország — Magyarország és Románia — a közelmultban kölcsönös segélynyujtási egyezményt kötött a Szovjetunióval egy esetleges német támadás ellen.

Az is ismeretes, hogy mindkettőnk országa sokat szenvedett egy ilyen támadástól és mind mi, mind Önök együttesen viseljük a felelősséget saját népünk előtt, ha megengedjük egy ilyen támadás megismétlődését.

Azt hiszem, ha Finnország kölcsönös segélynyujtási egyezményt kötne a Szovjetunióval egy esetleges támadással szemben, ez Finnország érdekében volna, nem kevésbbé, mint amennyire érdeke volt ez Romániának és Magyarországnak is.

Ezeket a meggondolásokat szem előtt tartva és attól az óhajtól vezettetve, hogy a béke és a biztonság megszilárdítása céljából olyan állapotokat teremtsünk, amelyek gyökeresen megjavítják az országaink közötti kapcsolatokat, a Szovjet Kormány felajánlja, hogy a magyar-szovjet és román-szovjet szerződéshez hasonló szovjet-finn barát-

sági, együttműködési és kölcsönös segélynyujtási egyezményt köt.

Amennyiben Finnországnak nincs ellenvetése ez ellen, azt javasolnám, hogy ennek a szerződésnek a megkötésére küldjenek egy finn delegációt a Szovjetunióba.

Ha úgy gondolná, hogy kényelmesebb a tárgyalásokat Finnországban megtartani és a szerződést ott megkötni, a Szovjet Kormány hajlandó lesz delegációt küldeni Helsinkibe.

Mély tisztelettel

I. Sztálin,
a Szovjetunió miniszterelnöke

„Pravda" 1948 február 29.
„Szabad Nép" 1948 március 2.

BESZÉD A FINN KORMÁNYKÜLDÖTTSÉG TISZTELETÉRE RENDEZETT EBÉDEN 1948 április 7

Néhány szót szeretnék szólni a Szovjetunió és Finnország között tegnap megkötött barátsági és kölcsönös segélynyujtási szerződés jelentőségéről.

Ez a szerződés fordulatot jelent az országaink közötti kapcsolatokban. Ismeretes, hogy 150 éven át kölcsönös bizalmatlanság volt Oroszország és Finnország között. Bizalmatlanok voltak a finnek az oroszokkal szemben, az oroszok pedig a finnekkel szemben. Szovjet részről a multban történt egy kísérlet, hogy az oroszok és finnek között fennálló bizalmatlanságot megszüntessék. Ez akkor volt, amikor Lenin 1917-ben kihirdette Finnország függetlenségét. Ez kiemelkedő történelmi esemény volt. Sajnos azonban, a bizalmatlanságot nem szüntette meg — a bizalmatlanság bizalmatlanság maradt. Ennek eredményeképpen viseltünk két háborút egymás ellen.

Szeretném, ha a kölcsönös bizalmatlanság hosszú időszakát, amely alatt kétszer harcoltunk egymás ellen, most új időszak, a kölcsönös bizalom időszaka váltaná fel. A most megkötött szerződésnek meg kell törnie ezt a bizalmatlanságot és új alapot kell teremtenie a népeink közötti kapcsolatok számára, nagy fordulatot kell hoznia a két ország közötti viszony terén a bizalom és barátság szellemében.

Azt akarjuk, hogy ezt ne csak a jelenlevők értsék meg, hanem azok is, akik kívül vannak ezen a termen, Finnországban is és a Szovjetunióban is.

Nem szabad azt gondolni, hogy a népek közötti bizalmatlanságot egyszerre meg lehet szüntetni. Ezt egyhamar nem lehet elérni. A bizalmatlanságnak hosszú ideig vannak

élő maradványai és csökevényei, s ezek felszámolása érdekében sokat kell még dolgoznunk és harcolnunk, hogy hagyományossá tehessük a Szovjetunió és a Finnország közötti kölcsönös barátságot, s hogy ezt a hagyományt tartóssá tegyük.

A szerződések lehetnek egyenjogúak és nem egyenjogúak. A szovjet-finn szerződés egyenjogú szerződés, mert a szerződő felek teljes egyenjogúságán alapul.

Sokan nem hiszik, hogy egy nagy és egy kis nemzet között egyenjogúságon alapuló viszony állhat fenn. Mi szovjet emberek azonban azt tartjuk, hogy az ilyen viszony lehetséges és szükséges. A szovjet emberek azt tartják, hogy minden nemzetnek, függetlenül attól, hogy kicsi vagy nagy, megvannak a maga jótulajdonságai, a maga jellegzetességei, amelyekkel csak ez az egy nemzet rendelkezik s amelyek nincsenek meg más nemzeteknél. Ezek a jellegzetességek alkotják azt az értéket, amellyel minden egyes nemzet hozzájárul a világkultúra közös kincsesházához, kiegészíti és gazdagítja azt. Ebben az értelemben minden nemzet, a kis és a nagy nemzet egyaránt, egyenlő helyzetben van s minden egyes nemzet egyenértékű bármely más nemzettel.

Ezért a szovjet emberek szerint Finnország, noha kis ország, egyenlő jogú félként köt szerződést a Szovjetunióval.

A nagyhatalmak politikusai között kevesen vannak, akik a nagy nemzetekkel egyenlő félként kezelik a kis nemzeteket. Többségük felülről néz a kis nemzetekre, lenézi őket. Olykor hajlandók egyoldalú garanciát vállalni a kis nemzetek irányában. De ezek a politikusok általában nem akarnak egyenjogú szerződéseket kötni a kis nemzetekkel, mert a kis nemzeteket nem tekintik egyenrangú társuknak.

Köszöntöm a szovjet-finn szerződést, mert ez a szerződés az országaink közötti viszony megjavulása irányában kedvező fordulatot jelent.

„Pravda" 1948 április 13.
„Szabad Nép" 1948 április 14.

AZ OLASZ KOMMUNISTA PÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK

A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottsága felháborodását fejezi ki a fölött a gaz merénylet fölött, amelyet emberi mivoltukból kivetkezett banditák követtek el az olasz munkásosztály és Olaszország minden dolgozója vezérének, szeretett elvtársunknak: Togliattinak élete ellen.

A Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottságát elszomorítja, hogy Togliatti elvtárs barátainak nem sikerült őt megvédelmezni ettől az aljas orvtámadástól.

A Szovjetunió Kommunista Pártja
Központi Bizottsága nevében

I. Sztálin

1948 július 14.

„Pravda" 1948 július 15.
„Tartós békéért, népi demokráciáért!"
(14. sz.) 1948 július 21.

VÁLASZOK A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁNAK KÉRDÉSEIRE

Kérdés. Hogyan értékeli a Biztonsági Tanácsban a berlini helyzetre vonatkozó tárgyalás eredményét és az angol-amerikai és a francia képviselők magatartását ebben az ügyben?

Válasz. Úgy értékelem, mint az angol-amerikai és a francia vezető körök politikája agresszivitásának megnyilvánulását.

Kérdés. Igaz-e, hogy ez év augusztusában a négy hatalom egyszer már egyességre jutott a berlini kérdésben?

Válasz. Igen, igaz. Mint ismeretes, a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország képviselői között ez év augusztus 30-án Moszkvában megegyezés jött létre egyrészt a közlekedési korlátozásokat megszüntető, másrészt a szovjet övezetbeli német márkát mint egyedüli berlini valutát bevezető egyidejű intézkedésekre vonatkozólag. Ez az egyezmény senki presztizsét nem érinti, figyelembe veszi a felek érdekeit és biztosítja a további együttműködés lehetőségét. Az Egyesült Államok és Anglia kormánya azonban meghazudtolta moszkvai képviselőit és az egyezményt nemlétezőnek nyilvánította, vagyis megszegte azt és elhatározta, hogy a kérdést a Biztonsági Tanács elé terjeszti, ahol az angoloknak és amerikaiaknak biztosított többségük van.

Kérdés. Igaz-e, hogy nemrég Párizsban, a kérdésnek a Biztonsági Tanácsban való tárgyalásakor, nemhivatalos tárgyalások keretében, újra megegyezés jött létre a berlini

helyzet kérdésében, még mielőtt a kérdés szavazásra került volna a Biztonsági Tanácsban?

Válasz. Igen, igaz. Bramuglia, Argentina képviselője s egyúttal a Biztonsági Tanács elnöke, aki más érdekelt hatalmak nevében nemhivatalos tárgyalásokat folytatott Visinszkijjel, valóban kezében tartotta a berlini kérdés megoldásának egybehangolt tervezetét. Az Egyesült Államok és Anglia képviselői azonban ezt újra nemlétezőnek nyilvánították.

Kérdés. Mi is tulajdonképpen a dolog lényege? Nem kaphatnék erre nézve magyarázatot?

Válasz. A dolog úgy áll, hogy az Egyesült Államokban és Angliában az agresszív politika sugalmazói úgy vélik, ők nincsenek érdekelve abban, hogy megegyezzenek és együttműködjenek a Szovjetunióval. Nekik nem megegyezésre és együttműködésre van szükségük, hanem csupán megegyezést és együttműködést hangoztató szólamokra, hogy, miután meghiúsították a megegyezést, a felelősséget a Szovjetunióra hárítsák és ezzel „bebizonyítsák", hogy lehetetlen együttműködni a Szovjetunióval. A háborús gyujtogatók, akik új háborút akarnak kirobbantani, mindennél jobban félnek a Szovjetunióval való megegyezéstől és együttműködéstől, mert a Szovjetunióval való megegyezés politikája aláássa a háborús gyujtogatók pozícióját és tárgytalanná teszi ez urak agresszív politikáját. Éppen ezért borítják fel a létrejött egyezményeket, meghazudtolják képviselőiket, akik a Szovjetunióval együtt dolgoztak ki ilyen megállapodást, átteszik a kérdést, megsértve az Egyesült Nemzetek Szervezetének alapokmányát, a Biztonsági Tanácshoz, ahol biztosított többségük van és ahol mindent „bebizonyíthatnak", ami csak jólesik nekik. Mindezt azért teszik, hogy „megmutassák" a Szovjetunióval való együttműködés lehetetlenségét és az új háború szükségességét és ezzel előkészítsék egy új háború kirobbantásának feltételeit.

Az Egyesült Államok és Anglia jelenlegi vezetőinek politikája agresszív politika, egy új háború kirobbantásának politikája.

Kérdés. És hogyan értékeli Ön Kína, Kanada, Belgium, Argentina, Columbia, Szíria képviselőinek magatartását a Biztonsági Tanácsban?

Válasz. Nyilvánvaló, hogy ezek az urak támogatják az agresszió politikáját, egy új háború kirobbantásának politikáját.

Kérdés. Mivel végződhetik mindez?

Válasz. Ez csak az új háborúra uszítók csúfos kudarcával végződhetik. Churchill, a fő háborús uszító, elérte, hogy nemzetének és a világ demokratikus erőinek bizalmát elveszítette. Ugyanez a sors vár a többi háborús gyujtogatóra. A közelmult háború borzalmai még nagyon is élénken élnek a népek emlékezetében és a béke melletti társadalmi erők sokkal nagyobbak, semhogy azok, akik Churchillnek az agresszió terén tanítványai, ezeket az erőket legyűrhetnék és új háború felé fordíthatnák.

„Pravda" 1948 október 29.
„Szabad Nép" 1948 október 29.

VÁLASZOK KINGSBURY SMITH ÚRNAK,

az „International News Service" amerikai sajtóügynökség európai vezérigazgatójának 1949 január 27-én érkezett kérdéseire

Első kérdés. Hajlandó lenne-e a Szovjetunió kormánya megfontolni az Egyesült Államok kormányával közösen kiadandó nyilatkozat kérdését, amely megerősítené, hogy sem az egyik, sem a másik kormánynak nincsen szándékában háborúhoz folyamodni egymás ellen?

Válasz. A Szovjet Kormány hajlandó lenne ilyen nyilatkozat közzétételének kérdését megfontolni.

Második kérdés. Hajlandó lenne-e a Szovjetunió kormánya az Egyesült Államok kormányával közösen olyan intézkedéseket tenni, amelyek ennek a békepaktumnak megvalósítására irányulnak, amilyen például a fokozatos leszerelés?

Válasz. Magától értetődik, hogy a Szovjetunió kormánya együttműködhetne az Egyesült Államok kormányával olyan intézkedések végrehajtásában, amelyek e békepaktum megvalósítására irányulnak és a fokozatos leszereléshez vezetnek.

Harmadik kérdés. Ha az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Franciaország kormányai hajlandók elhalasztani a nyugatnémet különállam megalakítását a Külügyminiszterek Tanácsának a német kérdést egészében megvitató ülésszaka egybehívásáig, hajlandó lenne-e a Szovjetunió kormánya megszüntetni azokat a korlátozásokat, amelyeket a szovjet hatóságok a Németország nyugati övezetei és Berlin közötti forgalomban életbe léptettek?

Válasz. Ha az Egyesült Államok, Nagy-Britannia és Franciaország megtartja a harmadik kérdésben felsorolt

feltételeket, a Szovjet Kormány nem látja akadályát a szállítási korlátozások megszüntetésének, de csak azzal a feltétellel, ha egyidejűleg megszüntetik a három hatalom által elrendelt szállítási és kereskedelmi korlátozásokat is.

Negyedik kérdés. Hajlandó lenne-e Nagyméltóságod Truman elnökkel találkozni mindkettőjük számára megfelelő helyen, hogy megvitassák ilyen békepaktum megkötésének lehetőségét?

Válasz. Már régebben is kijelentettem, hogy a találkozás ellen nincs kifogásom.

„Pravda" 1949 január 31.
„Szabad Nép" 1949 február 1.

KINGSBURY SMITH ÚRNAK,
az „International News Service" sajtóügynökség európai vezérigazgatójának

Február 1-i táviratát megkaptam.

Hálás vagyok Truman elnöknek, hogy meghívott Washingtonba. Már régi vágyam, hogy Washingtonba utazzam, amiről annakidején Jaltában Roosevelt elnöknek és Potsdamban Truman elnöknek beszéltem. Sajnos, jelenleg meg vagyok fosztva attól a lehetőségtől, hogy kívánságomat valóra váltsam, mert az orvosok határozottan ellenzik, hogy valamennyire is hosszabb utazást tegyek, különösen tengeren vagy légi úton.

A Szovjetunió kormánya üdvözölné az Elnöknek a Szovjetunióba való utazását. Lehetne egy tanácskozást szervezni Moszkvában, Leningrádban, Kalinyingrádban, Ogyesszában, vagy Jaltában, az Elnök választása szerint — természetesen ha ez nem mond ellent az Elnök részéről a kényelmi szempontoknak.

Ha azonban ez indítvány ellen kifogást emelne, meg lehetne szervezni a találkozást Lengyelországban, vagy Csehszlovákiában, az Elnök belátása szerint.

Tisztelettel
I. Sztálin

1949 február 2.

„Pravda" 1949 február 3.
„Szabad Nép" 1949 február 3.

MARCEL CACHIN ELVTÁRSNAK

Igen tisztelt Cachin elvtárs!

Engedje meg, hogy 80. születésnapja alkalmából köszöntsem Önt, mint a Francia Kommunista Párt egyik alapítóját, a francia nép hű fiát és a nemzetközi munkásmozgalom kiváló harcosát.

Jó egészséget és hosszú életet kívánok, hogy még sokáig folytathassa munkáját a francia nép és a világ népeinek javára.

Meleg kézszorítással

I. Sztálin

„Pravda" 1949 szeptember 21.
„Tartós békéért, népi demokráciáért!"
(19. sz.) 1949 szeptember 23.

WILHELM PIECK ÚRNAK,
a Német Demokratikus Köztársaság elnökének.
OTTO GROTEWOHL ÚRNAK,
a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének

Engedjék meg, hogy a Német Demokratikus Köztársaság megalakulása alkalmából a Német Demokratikus Köztársaság elnökévé, illetőleg miniszterelnökévé történt megválasztásuk alkalmából köszöntsem Önöket és az Önök személyében a német népet.

A békeszerető Német Demokratikus Köztársaság megalakulása fordulópont Európa történelmében. Kétségtelen, hogy a békeszerető demokratikus Németország fennállása a békeszerető Szovjetunió fennállása mellett kizárja új európai háborúk lehetőségét, véget vet a vérontásnak Európában és lehetetlenné teszi, hogy a világ imperialistái leigázzák az európai országokat.

A legutóbbi háború tapasztalata megmutatta, hogy ebben a háborúban a legnagyobb áldozatokat a német és a szovjet nép hozta, hogy Európában ez a két nép képes a legnagyobb erőkifejtésre, világjelentőségű, hatalmas akciók végrehajtására. Ha ez a két nép megmutatja eltökéltségét, hogy ugyanolyan erőfeszítéssel harcoljon a békéért, amilyennel a háborúban küzdött, akkor az európai békét biztosítottnak lehet tekinteni.

Ilymódon Önök az egységes, demokratikus és békeszerető Németország alapjának lerakásával nagy szolgálatot tesznek egész Európa érdekében, biztosítva számára a tartós békét.

Biztosak lehetnek benne, hogy ezen az úton haladva és a béke ügyét erősítve, nagy együttérzésre és tevékeny támogatásra fognak találni a világ valamennyi népe részé-

ről — így az amerikai, angol, francia, lengyel, csehszlovák, olasz nép részéről is —, nem is szólva a békeszerető szovjet népről.

Sikert kívánok Önöknek ezen az új, dicső úton.

Éljen és virágozzék az egységes, független, demokratikus, békeszerető Németország!

I. Sztálin

1949 október 13.

„Pravda" 1949 október 13.
„Szabad Nép" 1949 október 15.

MAURICE THOREZ ELVTÁRSNAK

Igen tisztelt Thorez elvtárs!

Fogadja üdvözletemet és szerencsekívánataimat ötvenedik születésnapja alkalmából.

A világ minden népe, minden dolgozója ismeri és becsüli Önt, mint Franciaország kommunistáinak kipróbált vezetőjét, mint a francia munkások és dolgozó parasztok vezérét, mint a béke megszilárdításáért, a demokrácia és a szocializmus világgyőzelméért küzdő bátor harcost.

A szovjet emberek Önt még mint barátjukat s a Franciaország és a Szovjetunió népei közötti barátság és szövetség tántoríthatatlan harcosát is ismerik és szeretik.

További sikereket kívánok Önnek a francia nép és az egész világ dolgozóinak javára kifejtett munkájában.

Meleg kézszorítással
I. Sztálin

„Pravda" 1950 április 28.
„Szabad Nép" 1950 április 29.

OTTO GROTEWOHL ÚRNAK,
a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének

Tisztelt Miniszterelnök Úr!

A Szovjet Kormány megvizsgálta a Német Demokratikus Köztársaság kormányának kérését a Németország által fizetendő jóvátételi összeg csökkentéséről.

A Szovjet Kormány figyelembe vette, hogy a Német Demokratikus Köztársaság lelkiismeretesen és rendszeresen teljesíti jóvátételi kötelezettségeit, amelyek összegét tízmilliárd dollárban állapították meg, és hogy 1950 végéig e kötelezettségek jelentékeny része 3 658 millió dollár összegben kiegyenlítést nyer.

A Szovjet Kormány, a Lengyel Köztársaság kormányával egyetértésben, attól az óhajtól vezérelve, hogy megkönnyítse a német nép erőfeszítéseit Németország népgazdaságának helyreállítása és fejlesztése terén, továbbá figyelembe véve a Szovjetunió és a Német Demokratikus Köztársaság között létrejött baráti kapcsolatokat, elhatározta, hogy a jóvátételi összegek hátralékos részét 50 százalékkal, azaz 3 171 millió dollárral csökkenti.

Annak a nyilatkozatnak megfelelően, amelyet a Szovjetunió kormánya a Külügyminiszterek Tanácsának 1947 márciusában Moszkvában tartott ülésszakán a jóvátételi összeg törlesztési határidejének húsz évben való megállapítására vonatkozólag tett, a Szovjet Kormány azt is elhatározta, hogy a hátralékos német jóvátételi összeg

(3 171 millió dollár) folyó termelésből történő megfizetésének határidejét 15 évvel, 1951-től kezdődőleg 1965-ig bezárólag, meghosszabbítja.

Mély tisztelettel

I. Sztálin,
a Szovjetunió miniszterelnöke

1950 május 5.

„Pravda" 1950 május 16.
„Szabad Nép" 1950 május 17.

A SZABAD NÉMET IFJÚSÁG SZÖVETSÉGE KÖZPONTI TANÁCSÁNAK

Köszönöm az ifjú német békeharcosok, az össznémet ifjúsági találkozó részvevőinek üdvözletét.

A német ifjúságnak, az egységes, demokratikus és békeszerető Németország aktív építőinek, újabb sikereket kívánok e nagy feladat teljesítésében.

I. Sztálin

„Pravda" 1950 június 2.
„Szabad Nép" 1950 június 3.

PANDIT DZSAVAHARLAL NEHRU ÚR NAGYMÉLTÓSÁGÁNAK,
az Indiai Köztársaság miniszterelnökének

Üdvözlöm az Ön békekezdeményezését. Teljesen osztom az Ön nézetét, amely szerint a koreai kérdést célszerű lenne békésen rendezni a Biztonsági Tanács útján az öt nagyhatalom képviselőinek és köztük a kínai népi kormány képviselőjének kötelező részvételével. Úgy vélem, hogy a koreai kérdés gyors rendezése érdekében célszerű lenne meghallgatni a Biztonsági Tanácsban a koreai nép képviselőit.

Tisztelettel

I. Sztálin,

a Szovjetunió miniszterelnöke

1950 július 15.

„Pravda" 1950 július 18.
„Szabad Nép" 1950 július 19.

KIM IR SZEN ÚRNAK,
a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének

Köszönöm Önnek, Elnök úr, jókívánságait a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége közötti diplomáciai kapcsolatok felvételének második évfordulója alkalmából.

Kívánom az országa függetlenségét hősiesen védelmező koreai népnek, hogy sikeresen fejezze be sok-sok év óta tartó küzdelmét az egységes, független, demokratikus Korea megteremtéséért.

I. Sztálin

„Pravda" 1950 október 12.
„Szabad Nép" 1950 október 13.

BESZÉLGETÉS A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁVAL

A „Pravda" tudósítója nemrég több külpolitikai jellegű kérdéssel fordult Sztálin elvtárshoz. Alább közöljük Sztálin elvtárs válaszait.

Kérdés. Hogyan értékeli Ön Attlee angol miniszterelnöknek azt a kijelentését, melyet legutóbb az alsóházban tett, hogy a Szovjetunió a háború befejezése után nem szerelt le, azaz nem demobilizálta csapatait, s hogy a Szovjetunió azóta egyre növeli fegyveres erőit?

Válasz. Attlee miniszterelnöknek ezt a kijelentését a Szovjetunió ellen irányuló rágalomnak tekintem.

Mindenki tudja, hogy a Szovjetunió a háború után demobilizálta csapatait. Ismeretes, hogy a demobilizálás három szakaszban történt: az első és második szakasz 1945-ben, a harmadik 1946 májusától szeptemberéig. Ezenkívül 1946-ban és 1947-ben demobilizáltuk a Szovjet Hadsereg személyi állományának legidősebb korosztályait, 1948 elején pedig demobilizáltuk az összes többi idősebb korosztályt.

Ezek a mindenki előtt ismeretes tények.

Ha Attlee miniszterelnök jártas volna a pénzügyi vagy közgazdasági tudományban, akkor könnyen megértené, hogy egyetlen állam sem, a Szovjetállam sem képes teljes erővel kifejleszteni polgári szükségletekre dolgozó iparát, nem képes olyan nagy építkezéseket kezdeni, mint a volgai, dnyeperi, amu-darjai vízierőművek, amelyekhez többtízmilliárdos költségvetési kiadások szükségesek, nem képes a közszükségleti cikkek rendszeres árleszállításának politikáját folytatni, amihez ugyancsak a költségvetési kiadá-

sok tízmilliárdjai szükségesek, nem képes százmilliárdokat befektetni a német megszállók által szétrombolt népgazdaság helyreállításába és ezzel együtt, ezzel egyidejűleg, még meg is sokszorozni fegyveres erőit, még ki is bővíteni hadiiparát. Nem nehéz megérteni, hogy ilyen esztelen politika az államot csődbe juttatná. Attlee miniszterelnöknek saját tapasztalatából, éppúgy mint az Egyesült Államok tapasztalatából is tudnia kell, hogy az ország fegyveres erőinek megsokszorozása és a fegyverkezési hajsza a hadiipar kibővítésére, a polgári szükségletekre dolgozó ipar csökkentésére, a nagyszabású polgári építkezések beszüntetésére, az adók emelésére, a közszükségleti cikkek árának emelésére vezet. Világos, hogy ha a Szovjetunió nem csökkenti, hanem ellenkezőleg, bővíti a polgári szükségletekre dolgozó iparát, nem korlátozza, hanem ellenkezőleg, fokozza az új, hatalmas vízierőművek és öntözőrendszerek építését, nem szünteti meg, hanem ellenkezőleg, folytatja az árleszállítás politikáját, akkor nem duzzaszthatja fel ezzel egyidejűleg hadiiparát, nem sokszorozhatja meg fegyveres erőit a csődbejutás kockázata nélkül.

Ha Attlee miniszterelnök mindezen tények és tudományos meggondolások ellenére mégis megengedi magának, hogy nyíltan rágalmazza a Szovjetuniót és a Szovjetunió békepolitikáját, akkor ez csak azzal magyarázható, hogy a Szovjetunió megrágalmazásával akarja igazolni a munkáspárti kormány által jelenleg Angliában folytatott fegyverkezési hajszát.

Attlee miniszterelnöknek azért van szüksége a Szovjetunió ellen irányuló hazugságra, neki azért kell a Szovjetunió békepolitikáját agresszívnek, az angol kormány agresszív politikáját pedig békésnek feltüntetnie, hogy tévedésbe ejtse az angol népet, hogy erővel elhitesse vele a Szovjetunió ellen irányuló hazugságot és ilymódon csalással berántsa az új világháborúba, amelyet az Amerikai Egyesült Államok uralkodó körei szerveznek.

Attlee miniszterelnök a béke hívének tünteti fel magát. De ha valóban a béke híve, akkor miért utasította el a Szovjetuniónak az Egyesült Nemzetek Szervezetében előterjesztett javaslatát a Szovjetunió, Anglia, az Amerikai Egyesült Államok, Kína és Franciaország között haladéktalanul megkötendő békeegyezményről?

Ha valóban a béke híve, miért utasította el a Szovjetunió javaslatait, hogy haladéktalanul kezdjenek hozzá a fegyverkezés csökkentéséhez, haladéktalanul tiltsák meg az atomfegyvert?

Ha valóban a béke híve, miért üldözi a béke védelmének híveit, miért tiltotta be a béke híveinek kongresszusát Angliában? Vajjon a békevédelmi kampány fenyegetheti-e Anglia biztonságát?

Világos, hogy Attlee miniszterelnök nem a béke megóvása, hanem új agresszív világháború kirobbantása mellett van.

Kérdés. Mi a véleménye a koreai intervencióról, mivel végződhetik?

Válasz. Ha Anglia és az Amerikai Egyesült Államok végleg elutasítja Kína népi kormányának békejavaslatait, akkor a koreai háború csakis az intervenciósok vereségével végződhet.

Kérdés. Miért? Talán az amerikai és angol tábornokok és tisztek rosszabbak a kínai és koreai tábornokoknál és tiszteknél?

Válasz. Nem, nem rosszabbak. Az amerikai és angol tábornokok és tisztek egyáltalán nem rosszabbak bármely más ország tábornokainál és tisztjeinél. Ami az Egyesült Államok és Anglia katonáit illeti, a hitlerista Németország és a militarista Japán elleni háborúban, mint ismeretes, a legjobb oldalukról mutatkoztak meg. Miről van tehát szó? Arról, hogy a Korea és Kína elleni háborút a katonák igazságtalannak tartják, a hitlerista Németország és a milita-

rista Japán elleni háborút viszont teljesen igazságosnak tartották. Arról van szó, hogy ez a háború a legnagyobb mértékben népszerűtlen az amerikai és angol katonák körében.

Valóban nehéz volna meggyőzni a katonákat arról, hogy Kína — amely nem fenyegeti sem Angliát, sem Amerikát és amelytől az amerikaiak elrabolták Taivan szigetét — agresszor, az Amerikai Egyesült Államok pedig — amely Taivan szigetét elrabolta és csapatait egészen Kína határáig vitte — védekező fél. Nehéz meggyőzni a katonákat arról, hogy az Amerikai Egyesül Államoknak joga van biztonságát védelmezni Korea területén és Kína határainál, Kínának és Koreának pedig nincs joga biztonságát védelmezni saját területén, illetőleg államának határain. Ezért népszerűtlen ez a háború az angol és amerikai katonák körében.

Érthető, hogy a legtapasztaltabb tábornokok és tisztek is vereséget szenvedhetnek, ha a katonák a rájuk kényszerített háborút mélységesen igazságtalannak tartják és ezért formálisan, küldetésük igazságosságába vetett hit és lelkesedés nélkül teljesítik kötelességüket a fronton.

Kérdés. Hogyan ítéli meg az Egyesült Nemzetek Szervezetének azt a határozatát, amely a Kínai Népköztársaságot agresszornak nyilvánítja?

Válasz. Ez a határozat szerintem szégyenletes.

Valóban, a lelkiismeret utolsó foszlányait is el kell veszíteni ahhoz, hogy valaki azt állítsa, hogy az Amerikai Egyesült Államok, amely kínai területet foglalt el, Taivan szigetét, és benyomult Koreába Kína határáig — védekező fél, a Kínai Népköztársaság pedig, amely határait védelmezi és igyekszik visszaszerezni az amerikaiak által elfoglalt Taivan szigetet — agresszor.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete, amelyet úgy alakítottak meg, mint a béke megőrzésének bástyáját, a háború eszközévé, az új világháború kirobbantásának eszközévé

válik. Az ENSz agresszív magja tíz ország, a támadó jellegű Északatlanti Szövetség tagjai (az Amerikai Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Kanada, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Dánia, Norvégia, Izland) és húsz latinamerikai ország (Argentina, Brazilia, Bolívia, Chile, Columbia, Costarica, Cuba, Dominicai Köztársaság, Ecuador, Salvador, Guatemala, Haiti, Honduras, Mexikó, Nicaragua, Panama, Paraguay, Peru, Uruguay, Venezuela). Ezeknek az országoknak képviselői döntenek ma az ENSz-ben a háború és béke sorsáról. Ők azok, akik az ENSz-ben keresztülvitték a Kínai Népköztársaságot agresszorrá nyilvánító szégyenletes döntést.

Jellemző az ENSz-ben uralkodó mostani rendre, hogy például a kicsiny amerikai Dominicai Köztársaságnak, amelynek alig van kétmillió lakosa, most ugyanolyan súlya van az ENSz-ben, mint Indiának és sokkal nagyobb súlya, mint a Kínai Népköztársaságnak, amelynek az ENSz-ben nincs szavazati joga.

Az ENSz ilymódon az agresszív háború eszközévé válik és egyben megszűnik az egyenjogú nemzetek világszervezete lenni. A dolog lényegét tekintve az ENSz most nem annyira világszervezet, mint inkább az amerikaiak szolgálatára álló szervezet, az amerikai agresszorok szükségleteinek megfelelően működő szervezet. Nemcsak az Amerikai Egyesült Államok és Kanada törekszik új háború kirobbantására, de ezen az úton jár húsz latinamerikai ország is, amelyeknek földbirtokosai és kereskedői új háborút szomjúhoznak valahol Európában vagy Ázsiában, hogy a harcoló országoknak a magasnál is magasabb árakon adhassák el áruikat és ezen a véres ügyön milliókat kereshessenek. Senki előtt nem titok az a tény, hogy a húsz latinamerikai ország húsz képviselője most az ENSz-ben az Amerikai Egyesült Államok legtömörebb és legengedelmesebb hadserege.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete ilymódon a Nép-

szövetség dicstelen útjára lép. Ezzel eltemeti erkölcsi tekintélyét és szétesésre ítéli önmagát.

Kérdés. Elkerülhetetlennek tekinti-e Ön az új világháborút?

Válasz. Nem. Legalább is jelenleg nem lehet azt elkerülhetetlennek tekinteni.

Természetesen az Amerikai Egyesült Államokban, Angliában, valamint Franciaországban is vannak agresszív, új világháborúra szomjazó erők. Nekik háború kell, hogy extraprofitot szerezhessenek, hogy kirabolhassanak más országokat. Ezek a milliárdosok és milliomosok a háborút hatalmas hasznot hozó, jövedelmező üzletnek tekintik.

Ezek az agresszív erők kezükben tartják a reakciós kormányokat és irányítják azokat. De ugyanakkor félnek is népeiktől, amelyek nem akarnak új háborút és a béke fenntartása mellett foglalnak állást. Az agresszív erők éppen ezért igyekeznek felhasználni a reakciós kormányokat arra, hogy hazugságokkal befonják népeiket, félrevezessék őket és az új háborút védelmi háborúnak, a békeszerető országok békés politikáját pedig agresszív politikának tüntessék fel. Be akarják csapni népeiket, hogy reájuk erőszakolják agresszív terveiket és új háborúba rántsák őket.

Éppen ezért félnek a békevédelmi kampánytól, attól tartanak, hogy a békevédelmi kampány leleplezheti a reakciós kormányok agresszív szándékait.

Éppen ezért gáncsolták el a Szovjetuniónak egy békeegyezmény megkötésére, a fegyverkezés csökkentésére és az atomfegyver eltiltására tett javaslatait, mert attól tartanak, hogy ezeknek a javaslatoknak elfogadása meghiúsítaná a reakciós kormányok agresszív intézkedéseit és szükségtelenné tenné a fegyverkezési hajszát.

Mivel végződik ez a harc az agresszív és a békeszerető erők között?

A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek kezükbe

veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette. A háború elkerülhetetlenné válhat, ha a háborús gyujtogatóknak sikerül hazugságaikkal befonni a néptömegeket, félrevezetni és új világháborúba sodorni őket.

Ezért a széleskörű békekampánynak — amely eszköz a háborús gyujtogatók bűnös mesterkedéseinek leleplezésére — ma elsőrendű jelentősége van.

Ami a Szovjetuniót illeti, a Szovjetunió továbbra is tántoríthatatlanul folytatja a háború elhárítására és a béke megőrzésére irányuló politikáját.

„Pravda" 1951 február 17.
„Szabad Nép" 1951 február 17.

MAO CE-TUNG ELVTÁRSNAK,
a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya elnökének

Köszönöm Önnek, Elnök elvtárs, hogy olyan nagyra becsüli a Szovjetunió és fegyveres erőinek szerepét a japán agresszív erők szétzúzásában.

A kínai népnek és felszabadító hadseregének, a Kuomintang-klikk mesterkedései ellenére is, nagy szerepe volt a japán imperialisták felszámolásában. A kínai népnek és felszabadító hadseregének harca lényegesen megkönnyítette a japán agresszív erők szétzúzását.

Kétségtelen, hogy a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság megingathatatlan barátsága a béke biztosításának ügyét szolgálja és fogja szolgálni a Távol-Keleten minden rendű és rangú agresszorral és háborús gyujtogatóval szemben.

Kérem Önt, Elnök elvtárs, fogadja a Szovjetunió és fegyveres erői üdvözletét Kelet-Ázsiának a japán imperialista iga alóli felszabadítása hatodik évfordulója alkalmából.

Éljen a Kínai Népköztársaság és a Szovjetunió nagy barátsága!

Éljen a Kínai Felszabadító Néphadsereg!

I. Sztálin,
a Szovjetunió miniszterelnöke

1951 szeptember 2.

„Pravda" 1951 szeptember 3.
„Szabad Nép" 1951 szeptember 4.

MAO CE-TUNG ELVTÁRSNAK,
a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya elnökének

A Kínai Népköztársaság kikiáltásának második évfordulóján kérem Önt, Elnök elvtárs, fogadja baráti üdvözletemet.

A nagy kínai népnek, a Kínai Népköztársaság kormányának és Önnek azt a szívből jövő jókívánságot küldöm, hogy érjenek el további sikereket a népi demokratikus Kína építésében.

Erősödjék továbbra is a Kínai Népköztársaság és a Szovjetunió nagy barátsága, amely szilárd biztosítéka a békének és a biztonságnak a Távol-Keleten!

I. Sztálin

„Pravda" 1951 október 1.
„Szabad Nép" 1951 október 2.

VÁLASZ A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁNAK AZ ATOMFEGYVERRE VONATKOZÓLAG

Kérdés. Hogyan vélekedik Ön arról a hűhóról, amelyet a külföldi sajtó csapott a napokban az atombombának a Szovjetunióban történt kipróbálásával kapcsolatosan?

Válasz. Valóban, nemrég kipróbálták nálunk az atombomba egyik fajtáját. Továbbra is folyik majd a különböző méretű atombombák kipróbálása, országunknak — az angol-amerikai agresszív tömb támadása elleni — védelmi terve szerint.

Kérdés. Az atombomba kipróbálásával kapcsolatban különféle amerikai személyiségek riadalmat keltenek és az Egyesült Államok biztonságát fenyegető veszélyről kiáltoznak. Van-e ennek a riadalomnak valami alapja?

Válasz. Ennek a riadalomnak semmiféle alapja sincs.

Az amerikai személyiségeknek feltétlenül tudniok kell, hogy a Szovjetunió nem csupán az atomfegyver alkalmazását ellenzi, hanem az atomfegyver eltiltását, gyártásának beszüntetését is kívánja. Mint ismeretes, a Szovjetunió többízben követelte az atomfegyver eltiltását, az atlanti tömb hatalmai azonban ezt a követelést minden alkalommal visszautasították. Ez azt jelenti, hogy abban az esetben, ha az Egyesült Államok megtámadja országunkat, az amerikai uralkodó körök alkalmazni fogják az atombombát. Éppen ez a körülmény kényszerítette arra a Szovjetuniót, hogy atomfegyvere legyen, hogy teljes fegyverzetben fogadhassa az agresszorokat.

Az agresszorok természetesen azt akarják, hogy a Szovjetunió fegyvertelen legyen, ha az agresszorok táma-

dást indítanak ellene. A Szovjetunió azonban ezzel nem ért egyet és úgy véli, hogy az agresszort teljes fegyverzetben kell fogadni.

Következésképpen, ha az Egyesült Államok nem szándékozik megtámadni a Szovjetuniót, akkor az amerikai személyiségek riadalmát indokolatlannak és képmutatónak kell tekinteni, mert a Szovjetunió nem gondol arra, hogy valaha is megtámadja az Egyesült Államokat vagy bármely más országot.

Az amerikai személyiségek elégedetlenek azzal, hogy az atomfegyver titkának nem csupán az Egyesült Államok van birtokában, hanem más országok és, mindenekelőtt, a Szovjetunió is. Az amerikai személyiségek azt szeretnék, hogy az Egyesült Államoknak az atombomba termelése terén monopóliuma legyen, hogy az Egyesült Államoknak korlátlan lehetősége legyen más országok megfélemlítésére és zsarolására. Ámde milyen alapon gondolkodnak így, mi jogosítja fel őket arra, hogy így gondolkodjanak? Vajjon a béke fenntartásának érdekei követelnek ilyen monopóliumot? Nem helyesebb-e, ha azt mondjuk, hogy éppen fordítva áll a dolog, hogy éppen a béke fenntartásának érdekei követelik mindenekelőtt az ilyen monopólium felszámolását, ezt követően pedig az atomfegyver feltétlen megtiltását is. Úgy gondolom, hogy az atombomba szószólói csak abban az esetben hajlandók beleegyezni az atomfegyver eltiltásába, ha látni fogják, hogy nem monopolisták többé.

Kérdés. Mi az Ön véleménye az atomfegyver nemzetközi ellenőrzéséről?

Válasz. A Szovjetunió az atomfegyver eltiltását és az atomfegyver gyártásának megszüntetését kívánja. A Szovjetunió olyan nemzetközi ellenőrzés létesítését kívánja, amely azt ellenőrzi, hogy az atomfegyver megtiltásáról, az atomfegyver gyártásának megszüntetéséről és a már gyártott atombombáknak kizárólag polgári célokra történő

felhasználásáról szóló határozatot a legpontosabban és a leglelkiismeretesebben teljesítsék. A Szovjetunió ilyen nemzetközi ellenőrzést kíván.

Amerikai személyiségek is beszélnek „ellenőrzésről", az ő „ellenőrzésük" azonban nem abból indul ki, hogy megszüntessék az atomfegyver gyártását, hanem abból, hogy tovább folytassák ezt a gyártást, mégpedig olyan mennyiségben, amely megfelel az egyes országok rendelkezésére álló nyersanyagmennyiségnek. Következésképpen az amerikai „ellenőrzés" nem az atomfegyver megtiltásából indul ki, hanem abból, hogy az atomfegyvert legalizálják és törvényesítsék. Ezzel egyben törvényesítik a háborús uszítóknak azt a jogát is, hogy az atomfegyver segítségével tíz- és százezerszám irtsák a békés lakosságot. Nem nehéz megérteni, hogy ez nem ellenőrzés, hanem az ellenőrzés megcsúfolása, a népek békébe vetett reményeinek kijátszása. Érthető, hogy az ilyen „ellenőrzés" nem elégítheti ki a békeszerető népeket, amelyek az atomfegyver megtiltását és gyártásának megszüntetését követelik.

„Pravda" 1951 október 6.
„Szabad Nép" 1951 október 7.

KIISZI IVAMOTO ÚRNAK,
a Kiodo sajtóügynökség főszerkesztőjének

Tisztelt K. Ivamoto úr! Megkaptam hozzám intézett kérését, hogy küldjek újévi üzenetet a japán népnek.

A szovjet államférfiak nem követik azt a tradíciót, hogy egy idegen állam miniszterelnöke más állam népéhez forduljon jókívánságaival. A Szovjetunió népeinek az idegen megszállás következtében súlyos helyzetbe került japán nép iránti mély együttérzése azonban arra késztet, hogy eltérjek a szabálytól és eleget tegyek az Ön kérésének.

Kérem, tolmácsolja a japán népnek, hogy szabadságot és boldogságot kívánok neki, hogy teljes sikert kívánok hazája függetlenségéért vívott bátor harcában.

A Szovjetunió népei maguk is átélték a multban az idegen megszállás borzalmait, amely megszállásban a japán imperialisták is részt vettek. Ezért teljesen megértik a japán nép szenvedéseit, mélységesen együttéreznek vele és hiszik, hogy éppúgy kivívja hazájának újjászületését és függetlenségét, mint ahogy annakidején a Szovjetunió népei is kivívták.

A japán munkásoknak kívánom, hogy megszabaduljanak a munkanélküliségtől és az éhbértől, kívánom a közszükségleti cikkek magas árainak felszámolását és sikereket kívánok a béke fenntartásáért folytatott harcban.

A japán parasztoknak kívánom, hogy megszabaduljanak a földnélküliségtől és a földéhségtől, kívánom a magas adók felszámolását és sikereket kívánok a béke fenntartásáért folytatott harcban.

Az egész japán népnek és értelmiségének, a japán demokratikus erők teljes győzelmét kívánom, az ország gazdasági életének megélénkülését és fellendülését, a nemzeti kultúra, a tudomány, a művészet felvirágzását és sikereket kívánok a béke fenntartásáért folytatott harcban.

Tisztelettel
I. Sztálin

1951 december 31.

„Pravda" 1952 január 1.
„Szabad Nép" 1952 január 3.

A KAPITALISTA ORSZÁGOK KÖZTI HÁBORÚ ELKERÜLHETETLENSÉGÉNEK KÉRDÉSE

„A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban" c. műből

1952 február 1

Egyes elvtársak azt állítják, hogy a második világháború után kialakult új nemzetközi feltételek következtében a kapitalista országok közti háborúk nem elkerülhetetlenek többé. Úgy vélik, hogy a szocializmus tábora és a kapitalizmus tábora közti ellentétek erősebbek, mint a kapitalista országok közti ellentétek, hogy az Amerikai Egyesült Államok eléggé maga alá rendelte a többi kapitalista országot ahhoz, hogy ne engedje őket egymás ellen háborút viselni és egymást gyengíteni, úgy vélik, hogy a kapitalizmus vezető személyiségei az egész kapitalista világ komoly kárára vált két világháború tapasztalatából eleget okultak, semhogy újból egymáskŏzti háborúba mernék belesodorni a kapitalista országokat, s hogy mindezek kövétkeztében a kapitalista országok közti háborúk nem elkerülhetetlenek többé.

Ezek az elvtársak tévednek. Látják a felszínen mozgó, külső jelenségeket, de nem látják a mélyben ható erőket, amelyek, bár egyelőre észrevétlenül működnek, mégis meg fogják szabni az események menetét.

Látszólag minden „a legnagyobb rendben" van: az Amerikai Egyesült Államok kényszerítette Nyugat-Európát, Japánt és a többi kapitalista országot, hogy összébbhúzzák nadrágszíjukat; Németország (Nyugat-Németország), Anglia, Franciaország, Olaszország és Japán az Egyesült Államok karmai közé került és engedelmesen teljesíti parancsait. Helytelen lenne azonban azt gondolni,

hogy „örökkön-örökké" minden „a legnagyobb rendben" maradhat, hogy ezek az országok a végtelenségig tűrni fogják az Egyesült Államok uralmát és jármát, nem próbálják meg, hogy az amerikaiak rabságából kiszabaduljanak és az önálló fejlődés útjára lépjenek.

Nézzük mindenekelőtt Angliát és Franciaországot. Kétségtelen, hogy ezek imperialista országok. Kétségtelen, hogy az olcsó nyersanyag és a biztos felvevőpiac számukra elsőrendű jelentőségű. Feltételezhető-e, hogy ezek az országok a végtelenségig tűrni fogják a mai helyzetet, amikor az amerikaiak a „Marshall-terv" keretében nyujtott „segély" leple alatt befészkelik magukat Anglia és Franciaország gazdaságába, és igyekeznek azt az Egyesült Államok gazdaságának függvényévé tenni, amikor az amerikai tőke elhódítja az angol és francia gyarmatokon levő nyersanyagot és felvevőpiacokat, és ilymódon vészesen fenyegeti az angol és francia kapitalisták nagy profitjait? Nem helyesebb-e azt mondani, hogy a kapitalista Anglia, majd nyomában a kapitalista Franciaország, végülis kénytelen lesz kitépni magát az Egyesült Államok ölcléséből és konfliktusba kerülni vele, hogy biztosítsa magának az önállóságot és persze a busás profitot?

Térjünk át a fő legyőzött országokra, Németországra (Nyugat-Németországra) és Japánra. Ezek az országok ma nyomorúságosan tengődnek az amerikai imperializmus csizmája alatt. Az amerikai megszállási „rendszer" bilincsbe verte iparukat és mezőgazdaságukat, kereskedelmüket, kül- és belpolitikájukat, egész életüket. De hiszen ezek az országok tegnap még imperialista nagyhatalmak voltak, amelyek Anglia, az Egyesült Államok és Franciaország uralmának alapjait Európában és Ázsiában megrendítették. Aki úgy véli, hogy ezek az országok nem kísérlik meg, hogy újból talpraálljanak, szétzúzzák az Egyesült Államok „rendszerét", s erőszakkal kitörjenek az önálló fejlődés útjára — az csodákban hisz.

Azt mondják, a kapitalizmus és a szocializmus közötti ellentétek erősebbek, mint a tőkés országok közti ellentétek. Ez elméletileg természetesen helyes. Ez nemcsak most, napjainkban helyes, helyes volt a második világháború előtt is. S ezt többé-kevésbbé megértették a tőkés országok vezetői is. És a második világháború mégsem a Szovjetunió elleni háborúval, hanem a tőkés országok egymásközti háborújával kezdődött. Miért? Először azért, mert a Szovjetunió, a szocializmus országa elleni háború veszélyesebb a kapitalizmus számára, mint a tőkés országok egymásközti háborúja, minthogy a tőkés országok közti háború csupán azt a kérdést veti fel, hogy mely tőkés országok uralkodjanak a többi tőkés ország felett, a Szovjetunió elleni háborúban viszont feltétlenül magának a kapitalizmusnak a léte forogna kockán. Másodszor azért, mert a tőkések, habár „propaganda" céljából a Szovjetunió agresszivitásáról üvöltöznek, maguk sem hisznek agresszivitásában, mivel számításba veszik a Szovjetunió békés politikáját, és tudják, hogy a Szovjetunió nem támadja meg a kapitalista országokat.

Az első világháború után is úgy vélték, hogy Németország végérvényesen kidőlt a sorból, mint ahogy egyes elvtársak most úgy vélik, hogy Japán és Németország végérvényesen kidőlt a sorból. Akkor is arról beszéltek és lármáztak a sajtóban, hogy az Amerikai Egyesült Államok kényszerítette Európát, hogy összébbhúzza a nadrágszíját, hogy Németország nem tud többé talpraállni, hogy ezután már nem szükségszerű a háború a kapitalista országok között. Németország azonban ennek ellenére alig 15—20 esztendővel veresége után felemelkedett és nagyhatalomként állt talpra, kitört a rabságból és az önálló fejlődés útjára lépett. Jellemző egyébként, hogy éppen Anglia és az Amerikai Egyesült Államok segítette Németországot a gazdasági felemelkedésben és hadigazdasági potenciáljának növelésében. Az Egyesült Álla-

mok és Anglia, amikor Németországot segítette, hogy gazdaságilag felemelkedjék, természetesen arra gondolt, hogy a talpraállt Németországot a Szovjetunió ellen fordítsa, s felhasználja a szocializmus országa ellen. Németország azonban elsősorban az angol-francia-amerikai blokk ellen fordította erejét. És amikor a hitleri Németország hadat üzent a Szovjetuniónak, az angol-francia-amerikai blokk nemcsak hogy nem csatlakozott a hitleri Németországhoz, hanem ellenkezőleg, kénytelen volt koalícióra lépni a Szovjetunióval a hitleri Németország ellen.

Következésképpen, a kapitalista országoknak a piacokért vívott harca és az a vágyuk, hogy konkurrenseiket megfojtsák, gyakorlatilag erősebbnek bizonyult, mint a kapitalizmus tábora és a szocializmus tábora közti ellentétek.

Felmerül a kérdés, mi a biztosíték arra, hogy Németország és Japán nem áll újból talpra, nem próbál kitörni az amerikaiak rabságából, nem próbál önálló életet élni? Úgy gondolom, nincs ilyen biztosíték.

Ebből azonban az következik, hogy a kapitalista országok közti háborúk elkerülhetetlensége továbbra is fennáll.

Azt mondják, Leninnek azt a tételét, hogy az imperializmus elkerülhetetlenül háborúkat szül, elavultnak kell tekinteni, mert mostanában hatalmas népi erők nőttek fel, s ezek síkra szállnak a béke védelmében az új világháború ellen. Ez helytelen.

A mostani békemozgalomnak az a célja, hogy harcba vigye a néptömegeket a béke megvédéséért, az új világháború elhárításáért. Tehát nem az a célja, hogy megdöntse a kapitalizmust és megteremtse a szocializmust, hanem a béke megvédéséért vívott harc demokratikus céljaira korlátozódik. Ebben a tekintetben a béke megvédését célzó mostani mozgalom különbözik az első világháború időszakában az imperialista háborúnak polgár-

háborúvá való átváltoztatásáért folyt mozgalomtól, mert az utóbbi tovább ment és szocialista célokat tűzött ki.

Lehetséges, hogy a körülmények bizonyos összetalálkozása esetén a békéért vívott harc helyenként a szocializmusért vívott harccá fejlődik, de ez már nem a mostani békemozgalom, hanem a kapitalizmus megdöntéséért folyó mozgalom lesz.

A legvalószínűbb, hogy a mostani békemozgalom, mint a béke megvédéséért folyó mozgalom, siker esetén elvezet az *adott* háború elhárításához, ideiglenes elodázásához, az *adott* béke ideiglenes fennmaradásához, a kardcsörtető kormány lemondásához, és olyan kormánnyal való felváltásához, amely kész ideiglenesen fenntartani a békét. Ez természetesen jó. Sőt igen jó. De ahhoz mégsem elégséges, hogy egyszersmindenkorra megszűnjön a kapitalista országok közti háborúk elkerülhetetlensége. Nem elégséges, mert az imperializmus a békemozgalom mindezen sikere ellenére mégiscsak fennmarad, érvényben marad, — következésképpen érvényben marad a háborúk elkerülhetetlensége is.

Hogy véget vessünk a háborúk elkerülhetetlenségének, meg kell szüntetni az imperializmust.

„Bolsevik" 1952. 18. sz. (szeptember).
Sztálin. A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban.
Szikra 1952. 34—38. old.

VÁLASZ
AZ AMERIKAI LAPSZERKESZTŐK KÉRDÉSEIRE

Amerikai vidéki lapok szerkesztőinek egy csoportja e lapok ötven szerkesztőjének nevében négy kérdéssel fordult Sztálin elvtárshoz. A kérdésekre Sztálin elvtárs az alábbi válaszokat adta:

Kérdés. Közelebb van-e most a harmadik világháború, mint két vagy három évvel ezelőtt?

Válasz. Nem, nincs közelebb.

Kérdés. Hasznos volna-e a nagyhatalmak vezetőinek találkozása?

Válasz. Lehetséges, hogy hasznos volna.

Kérdés. Alkalmasnak tartja-e Ön a jelenlegi időpontot Németország egyesítésére?

Válasz. Igen, alkalmasnak tartom.

Kérdés. Milyen alapon lehetséges a kapitalizmus és kommunizmus egymás mellett élése?

Válasz. A kapitalizmus és a kommunizmus békés egymás mellett élése teljes mértékben lehetséges, ha megvan a kölcsönös óhaj az együttműködésre, a készség a vállalt kötelezettségek teljesítésére és ha betartják az egyenlőség elvét, valamint a más államok belügyeibe való be nem avatkozás elvét.

„Pravda" 1952 április 2.
„Szabad Nép" 1952 április 3.

BOLESLAW BIERUT ELVTÁRSNAK,
a Lengyel Köztársaság elnökének

Engedje meg, Elnök elvtárs, hogy 60. születésnapja alkalmából üdvözöljem Önt, mint az új, egységes, független, népi demokratikus Lengyelország nagy építőjét és vezetőjét.

Szívemből jó egészséget és sikereket kívánok Önnek a testvéri lengyel nép javáért, a Lengyel Köztársaság és a Szovjetunió közötti barátság további megerősítéséért és az egész világ békéjéért folytatott munkájában.

I. Sztálin

„Pravda" 1952 április 19.
„Szabad Nép" 1952 április 20.

OTTO GROTEWOHL ELVTÁRSNAK,
a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének

Kérem a Német Demokratikus Köztársaság kormányát és Önt, Miniszterelnök elvtárs, fogadja köszönetemet azért a baráti üdvözletért, amelyet a német népnek a fasiszta zsarnokság alól történt felszabadítása 7. évfordulója alkalmából hozzám intézett.

Sikert kívánok a német népnek és a Német Demokratikus Köztársaság kormányának az egységes, független, demokratikus és békeszerető Németországért, a békeszerződés haladéktalan megkötéséért és a megszálló csapatok Németországból való kivonásáért vívott harcában, amely Németországnak és az egész világ békéjének érdekeit szolgálja.

I. Sztálin

„Pravda" 1952 május 9.
„Szabad Nép" 1952 május 9.

MAO CE-TUNG ELVTÁRSNAK,
a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya elnökének

Kérem Önt, Elnök elvtárs, fogadja köszönetemet a japán imperialistákon aratott győzelem hetedik évfordulója alkalmából a szovjet nép és a Szovjet Hadsereg iránti érzelmeinek kifejezéséért.

Ebben a történelmi jelentőségű győzelemben a kínai népnek és felszabadító néphadseregének nagy szerepe volt: hősiessége és önfeláldozása megkönnyítette a japán agresszió felszámolását.

A Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság nagyszerű barátsága szilárd biztosíték az új agresszió veszélyével szemben. Ez a barátság a Távol-Kelet és az egész világ békéjének erős bástyája.

Fogadja, Elnök elvtárs, a Szovjetunió és a Szovjet Hadsereg jókívánságait a kínai népnek a japán imperializmus igája alól való felszabadulása hetedik évfordulója alkalmából.

Éljen a Kínai Népköztársaság és a Szovjetunió megbonthatatlan barátsága.

Éljen a Kínai Népköztársaság felszabadító néphadserege!

I. Sztálin
a Szovjetunió miniszterelnöke

„Pravda" 1952 szeptember 2.
„Szabad Nép" 1952 szeptember 4.

KIM IR SZEN ELVTÁRSNAK,
a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének

Kérem Önt, Elnök elvtárs, fogadja a Szovjet Kormány és személyesen az én köszönetemet, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság és a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége közötti diplomáciai kapcsolatok felvételének negyedik évfordulója alkalmából küldött üdvözletéért és jókívánságaiért.

Sikereket kívánok a nemzeti jogait hősiesen védelmező koreai népnek hazája szabadságáért és függetlenségéért vívott hősi harcában.

I. Sztálin

„Pravda" 1952 október 12.
„Szabad Nép" 1952 október 13.

BESZÉD AZ SzKP XIX. KONGRESSZUSÁN

1952 október 14

(A szónoki emelvényen megjelenő Sztálin elvtársat viharos, sokáig nem szűnő taps fogadja, mely ünneplésbe megy át. Mindenki feláll. Felkiáltások: „Sztálin elvtársnak hurrá!" „Éljen Sztálin elvtárs!" „Dicsőség a nagy Sztálinnak!")

Elvtársak!

Engedjék meg, hogy kongresszusunk nevében mindazoknak a testvérpártoknak és csoportoknak, amelyeknek képviselői kongresszusunkat megjelenésükkel megtisztelték, vagy amelyek üdvözletet küldtek kongresszusunknak, köszönetet mondjak a baráti üdvözletekért, a jókívánságokért, a bizalomért. (Viharos, hosszantartó taps, amely ünneplésbe megy át.)

Ez a bizalom különösen becses számunkra, mert azt jelenti, hogy készek támogatni pártunkat a népek ragyogó jövőjéért vívott harcában, a háború ellen vívott harcában, a béke fenntartásáért vívott harcában. (Viharos, hosszantartó taps.)

Hiba volna azt gondolni, hogy hatalmas erővé vált pártunknak nincs többé szüksége támogatásra. Ez nem igaz. Pártunknak és országunknak mindig szüksége volt és mindig szüksége is lesz a határontúli testvéri népek bizalmára, rokonszenvére és támogatására.

Ennek a támogatásnak sajátossága az, hogy mindennemű támogatást, amelyet bármely testvérpárt nyujt

pártunk békeszerető törekvéseinek, egyben támogatást jelent saját népe számára is a béke fenntartásáért vívott harcában. Mikor az angol munkások 1918—1919-ben, az angol burzsoáziának a Szovjetunió elleni fegyveres támadása idején, „El a kezekkel Oroszországtól!" jelszóval harcot szerveztek a háború ellen — ez támogatás volt, mégpedig mindenekelőtt saját népük békeharcának támogatása, azután pedig a Szovjetunió támogatása is. Amikor Thorez elvtárs vagy Togliatti elvtárs kijelenti, hogy népe nem fog harcolni a Szovjetunió népei ellen (v i h a r o s t a p s) — ez támogatás, mégpedig mindenekelőtt Franciaország és Olaszország békéért harcoló munkásainak és parasztjainak támogatása, azután pedig a Szovjetunió békeszerető törekvéseinek támogatása is. A kölcsönös támogatásnak ez a sajátossága azzal magyarázható, hogy pártunk érdekei nemcsak hogy nincsenek ellentétben a békeszerető népek érdekeivel, hanem ellenkezőleg, egybeolvadnak azokkal. (V i h a r o s t a p s.) Ami a Szovjetuniót illeti — a Szovjetunió érdekei egyáltalán nem különíthetők el a világbéke ügyétől.

Érthető, hogy pártunk nem maradhat a testvérpártok adósa és neki is támogatnia kell őket, valamint népeiket a felszabadulásért vívott harcukban, a béke megvédéséért vívott harcukban. Mint ismeretes, pártunk így is jár el. (V i h a r o s t a p s.) Miután pártunk 1917-ben kezébe vette a hatalmat, s miután reális intézkedéseket tett a tőkés és földesúri elnyomás megszüntetésére — a testvérpártok képviselői, pártunk merészségén és sikerein fellelkesülve, a világ forradalmi és munkásmozgalma „rohambrigádjának" nevezték el pártunkat. Ezzel azt a reményüket fejezték ki, hogy a „rohambrigád" sikerei meg fogják könnyíteni a kapitalizmus jármában sínylődő népek helyzetét. Azt hiszem, pártunk beváltotta ezeket a reményeket, különösen a második világháború idején, amikor a Szovjetunió szétzúzta a német és japán

fasiszta zsarnokságot, s ezzel megmentette Európa és Ázsia népeit a fasiszta rabszolgaság veszélyétől. (Viharos taps.)

Ezt a megtisztelő szerepet természetesen igen nehéz volt betölteni, amíg a „rohambrigád" egyesegyedül állott, és amíg ezt az élszerepet úgyszólván egymagának kellett betöltenie. De ez a multé. Most egészen más a helyzet. Most, amikor Kínától és Koreától Csehszlovákiáig és Magyarországig új „rohambrigádok" jelentek meg a népi demokratikus országok képében — most pártunknak könnyebben esik harcolnia, meg a munka is vidámabban folyik. (Viharos, hosszantartó taps.)

Különös figyelmet érdemelnek azok a kommunista, demokratikus, vagy munkás-paraszt pártok, amelyek még nem jutottak hatalomra és továbbra is a burzsoázia drákói törvényeinek járma alatt dolgoznak. Nekik természetesen nehezebb a munkájuk. De mégsem olyan nehéz a munkájuk, mint amilyen a mienk, orosz kommunistáké volt a cárizmus idején, amikor a legcsekélyebb haladó megmozdulást is a legsúlyosabb bűncselekménynek nyilvánították. Az orosz kommunisták azonban állták a sarat, nem ijedtek meg a nehézségektől és kivívták a győzelmet. Ugyanígy lesz ezekkel a pártokkal is.

Miért nem lesz mégsem olyan nehéz e pártok dolga, mint a cári korszak orosz kommunistáié volt?

Először is azért, mert a harcnak és a sikereknek olyan példái vannak szemük előtt, amilyenek a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban láthatók. Tehát tanulhatnak ezeknek az országoknak hibáiból és sikereiből, és ezzel megkönnyíthetik munkájukat.

Másodszor azért, mert maga a burzsoázia — a szabadságmozgalom legfőbb ellensége — más lett, jelentősen megváltozott, reakciósabbá vált, elvesztette kapcsolatát a néppel, és ezzel meggyengítette magát. Érthető, hogy ennek a körülménynek szintén meg kell könnyítenie a

forradalmi és demokratikus pártok munkáját. (Viharos taps.)

A burzsoázia azelőtt megengedte magának a szabadelvűsködést, védelmezte a burzsoá-demokratikus szabadságjogokat, és ezzel népszerűségre tett szert a nép körében. A szabadelvűségnek most már nyoma sem maradt. Nincs már meg az úgynevezett „személyes szabadság" — a személyes szabadság jogát most csak azok számára ismerik el, akiknek tőkéjük van, a többi állampolgárt pedig emberi nyersanyagnak tekintik, mely csak kizsákmányolásra jó. Az emberek és nemzetek egyenjogúságának elvét sárbatiporták, és azzal az elvvel helyettesítették, hogy az állampolgárok kizsákmányoló kisebbsége teljesjogú, kizsákmányolt többsége pedig jogfosztott. A burzsoá-demokratikus szabadságjogok zászlaját eldobták. Úgy gondolom, ezt a zászlót önöknek, a kommunista és demokratikus pártok képviselőinek kell felemelniök és előrevinniök, ha maguk köré akarják gyüjteni a nép többségét. Nincs senki más, aki ezt a zászlót felemelje. (Viharos taps.)

A burzsoáziát azelőtt a nemzet vezetőjének tekintették, a burzsoázia védelmezte a nemzet jogait és függetlenségét, amelyeket „mindenek fölé" helyezett. A „nemzeti elvnek" most már nyoma sem maradt. A burzsoázia most dollárokért áruba bocsátja a nemzet jogait és függetlenségét. A nemzeti függetlenség és a nemzeti szuverénitás zászlaját eldobták. Kétségtelen, hogy ezt a zászlót önöknek, a kommunista és demokratikus pártok képviselőinek kell felemelniök és előrevinniök, ha hazájuk hű fiai akarnak lenni, ha a nemzet vezető erejévé akarnak válni. Nincs senki más, aki ezt a zászlót felemelje. (Viharos taps.)

Így áll most a dolog.

Érthető, hogy mindezeknek a körülményeknek meg

kell könnyíteniök a még hatalomra nem jutott kommunista és demokratikus pártok munkáját.

Teljes joggal számíthatunk tehát arra, hogy a testvérpártok sikereket és győzelmet aratnak a tőke uralmának országaiban. (Viharos taps.)

Éljenek testvérpártjaink! (Hosszantartó taps.)

Éljenek jó egészségben a testvérpártok vezetői! (Hosszantartó taps.)

Éljen a népek közötti béke! (Hosszantartó taps.)

Le a háborús gyujtogatókkal! (Mindenki felál. Viharos, sokáig nem szűnő taps, amely ünneplésbe megy át. Felkiáltások: „Éljen Sztálin elvtárs!" „Sztálin elvtársnak hurrá!" „Éljen Sztálin elvtárs, a világ dolgozóinak nagy vezére!" „A nagy Sztálinnak — hurrá!" „Éljen a népek közti béke!" Felkiáltások: „Hurrá!")

„Pravda" 1952 október 15.
„Szabad Nép" 1952 október 16.

NÉVMUTATÓ

Anders 29
Attlee 91—93
Baillie 39—43
Bevin 49—50
Bierut 111
Bramuglia 77
Brooks 56
Byrnes 39
Cachin 82
Churchill 24—31, 56, 78
Cyrankiewicz 66
Csojbalszan 35
Engels 54
Gilmore 32—33
Grotewohl 83—84, 86—87, 112
Göbbels 37
Hitler 24, 25, 37, 54
Kiiszi Ivamoto 103—104
Kim Ir Szen 90, 114
Leahy 56
Lenin 17, 52, 68, 73, 108
Mao Ce-tung 98, 99, 113
Marx 54
Mihajlovics 29
Molotov 57
Nehru 89
Nimitz 64
Paasikivi 71—72
Pavelics 29
Pavlov 65
Pieck 83—84
Radescu 29
Rákosi Mátyás 67
Roosevelt, Elliot 44—48
Roosevelt, Theodor 46, 55, 81
Smith 79—80, 81
Sosnkowski 29
Stassen 51—65
Stirbey 29
Thorez 85
Togliatti 75
Tozso 64
Truman 34, 80, 81
Tyimosenko 56
Visinszkij 77
Wallace 37
Werth 36—38, 43, 49

TARTALOM

BESZÉD MOSZKVA SZTÁLIN-VÁLASZTÓKERÜLETÉNEK VÁLASZTÁSI GYŰLÉSÉN. *(1946 február 9)* 7

BESZÉLGETÉS A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁVAL CHURCHILL ÚR BESZÉDÉVEL KAPCSOLATBAN. *(1946 március 14)*... 24

VÁLASZOK E. GILMORE ÚRNAK, az „Associated Press" tudósítójának kérdéseire. *(1946 március 23)* 32

ÜZENETVÁLTÁS TRUMAN ÚRRAL, az Egyesült Államok elnökével. *(1946 május 22)* 34

CSOJBALSZAN MARSALLNAK, a Mongol Népköztársaság miniszterelnökének. *(1946 július 11)* 35

VÁLASZOK ALEXANDER WERTHNEK, a „Sunday Times" moszkvai tudósítójának 1946 szeptember 17-én írásban beterjesztett kérdéseire. *(1946 szeptember 25)* 36

VÁLASZOK H. BAILLIE ÚRNAK, a „United Press" amerikai hírügynökség elnökének 1946 október 23-án érkezett kérdéseire. *(1946 október 29)* 39

[BESZÉLGETÉS ELLIOT ROOSEVELTTEL.] *(1946 december 21)* 44

AZ ANGOL-SZOVJET SZERZŐDÉS KÉRDÉSÉHEZ. *(1947 január 22)* 49

BESZÉLGETÉS HAROLD STASSENNEL, az Egyesült Államok Köztársasági Pártjának egyik vezetőjével. *(1947 április 9.)* (Jegyzőkönyv) 51

CYRANKIEWICZ ÚRNAK, a Lengyel Köztársaság miniszterelnökének. *(1947 április 21)* 66

VÁLASZ RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRSNAK. *(1947 május 12)*.... 67

ÜDVÖZLET MOSZKVÁNAK. *(1947 szeptember 7)* 68

PAASIKIVI ÚRNAK, Finnország köztársasági elnökének. *(1948 február 22)* 71

BESZÉD A FINN KORMÁNYKÜLDÖTTSÉG TISZTELETÉRE RENDEZETT EBÉDEN. *(1948 április 7)*..... 73

AZ OLASZ KOMMUNISTA PÁRT KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK. *(1948 július 14)* 75

VÁLASZOK A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁNAK KÉRDÉSEIRE. *(1948 október 28)* 76

VÁLASZOK KINGSBURY SMITH ÚRNAK, az „International News Service" amerikai sajtóügynökség európai vezérigazgatójának 1949 január 27-én érkezett kérdéseire. *(1949 január 31)* 79

KINGSBURY SMITH ÚRNAK, az „International News Service" sajtóügynökség európai vezérigazgatójának. *(1949 február 2)* 81

MARCEL CACHIN ELVTÁRSNAK. *(1949 szeptember 21)* 82

WILHELM PIECK ÚRNAK, a Német Demokratikus Köztársaság elnökének. OTTO GROTEWOHL ÚRNAK, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének. *(1949 október 13)* 83

MAURICE THOREZ ELVTÁRSNAK. *(1950 április 28)* 85

OTTO GROTEWOHL ÚRNAK, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének. *(1950 május 5)* 86

A SZABAD NÉMET IFJÚSÁG SZÖVETSÉGE KÖZPONTI TANÁCSÁNAK. *(1952 június 1)* 88

PANDIT DZSAVAHARLAL NEHRU ÚR NAGYMÉLTÓSÁGÁNAK, az Indiai Köztársaság miniszterelnökének. *(1950 július 15)* 89

KIM IR SZEN ÚRNAK, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének. *(1950 október 12)* 90

BESZÉLGETÉS A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁVAL. *(1951 február 17)* 91

MAO CE-TUNG ELVTÁRSNAK, a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya elnökének. *(1951 szeptember 2)* 98

MAO CE-TUNG ELVTÁRSNAK, a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya elnökének. *(1951 október 1)* 99

VÁLASZ A „PRAVDA" TUDÓSÍTÓJÁNAK AZ ATOMFEGYVERRE VONATKOZÓLAG. *(1951 október 6)* 100

KIISZI IVAMOTO ÚRNAK, a Kiodo sajtóügynökség főszerkesztőjének. *(1951 december 31)* 103

A KAPITALISTA ORSZÁGOK KÖZTI HÁBORÚ ELKERÜLHETETLENSÉGÉNEK KÉRDÉSE. „A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban" c. műből. *(1952 február 1)* 105

VÁLASZ AZ AMERIKAI LAPSZERKESZTŐK KÉRDÉSEIRE. *(1952 április 2)* 110

BOLESLAW BIERUT ELVTÁRSNAK, a Lengyel Köztársaság elnökének. *(1952 április 19)* 111

OTTO GROTEWOHL ELVTÁRSNAK, a Német Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének. *(1952 május 9)* 112

MAO CE-TUNG ELVTÁRSNAK, a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya elnökének. *(1952 szeptember 2)* 113

KIM IR SZEN ELVTÁRSNAK, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság miniszterelnökének. *(1952 október 12)* 114

BESZÉD AZ SzKP XIX. KONGRESSZUSÁN. *(1952 október 14)* 115

Névmutató 120

4939. Franklin-nyomda Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Felelős: Vértes Ferenc.

„A MARXIZMUS-LENINIZMUS KIS KÖNYVTÁRA"

sorozat eddig megjelent füzetei:

1	*Lenin*	Marx Károly és Engels Frigyes	Ft 2 —
2	*Engels.*	A szocializmus fejlődése az utópiától a tudományig	„ 2 —
3	*Engels*	Feuerbach és a klasszikus német filozófia felbomlása	„ 2 —
4	*Marx*	Bérmunka és tőke	„ 2 —
5	*Marx*	Bér, ár és haszon	„ 2 —
6	*Marx-Engels*	A történelmi materializmusról	„ 2 —
7-8	*Marx-Engels*	A kommunista párt kiáltványa	„ 3 —
9	*Plehanov*	A materialista történelemfelfogásról	„ 2 —
10-11	*Lenin*	Kik azok a „népbarátok" és hogyan hadakoznak a szocialdemokraták ellen?	„ 4 —
12	*Plehanov*	A személyiség történelmi szerepének kérdéséhez ..	„ 2 —
13	*Engels*	A szakszervezetekről	„ 2 —
14-15	*Lenin*	A szocialdemokrácia két taktikája a demokratikus forradalomban	„ 4. —
16-17	*Sztalin*	A leninizmus alapjairól	„ 4 —
18	*Sztalin*	A dialektikus és a történelmi materializmusról	„ 2 —
19-20	*Lenin*	„Bal oldaliság" — a kommunizmus gyermekbetegsége	„ 4 —
21-23	*Marx*	Osztályharcok Franciaországban 1848—1850-ig	„ 6 —
24-25	*Lenin*	Állam és forradalom	„ 4 —
26-27	*Lenin*	Az imperializmus mint a kapitalizmus legfelsőbb foka	„ 4 —
28-29	*Lenin*	A proletárforradalom és a renegát Kautsky	„ 4 —
30-32	*Lenin*	Mi a teendő?	„ 6. —
33-35	*Lenin.*	Egy lépés előre, két lépés hátra	„ 6 —
36	*Sztalin*	Leninről	„ 2 —
37	*Sztalin*	Marxizmus és nemzeti kérdés	„ 2 —
38	*Lenin*	A nemzetek önrendelkezési jogáról	„ 2 —
39	*Sztalin*	A leninizmus kérdéseihez	„ 2 —
40-41	*Marx*	Louis Bonaparte brumaire tizennyolcadikája	„ 4 —
42-44	*Engels*	A család, a magántulajdon és az állam eredete ...	„ 6 —
45-48	*Lenin*	Az irodalomról	„ 8 —
49-51	*Engels*	A német parasztháború	„ 6. —
52	*Sztalin*	A pártmunka fogyatékosságairól s a trockista és egyéb kétkulacsosok felszámolásáról szóló rendszabályokról	„ 1. —
53	*Sztalin*	A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének Alkotmánytervezetéről - A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének Alkotmánya (Alaptörvénye)	„ 2. —
54	*Sztalin*	Anarchizmus vagy szocializmus?	„ 2. —
55	*Sztalin*	A gazdasági vezetők feladatairól — Új helyzet — új feladatok a gazdasági építőmunkában	„ 1 —
56	*Sztalin*	A komszomolról	„ 2. —
57-59	*Lenin*	A szocialdemokrácia agrárprogramja az 1905-1907-es első orosz forradalomban	„ 6. —
60	*Engels*	Marx Károlyról	„ 2 —
61-62		A marxizmus-leninizmus klasszikusainak munkamódszerével (M. Glasser tanulmánya)	„ 4 —
63	*Sztalin*	Marxizmus és nyelvtudomány — A nyelvtudomány néhány kérdéséhez	„ 1. —
64-66	*Marx Engels*	A „Tőke" első kötetéről	„ 6. —
67-69	*Lenin-Sztalin*	A sajtóról	„ 6. —
70-72	*Marx-Engels*	Művészetről, irodalomról	„ 6. —
73-74	*Sztalin*	A Központi Bizottság politikai beszámolója a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja XVI. kongresszusának	„ 4. —
75	*Lenin-Sztalin*	A nők felszabadításáról	„ 2. —
76	*Sztalin*	Beszéd a sztahanovisták első összszövetségi tanácskozásán	„ 1. —
77	*Sztalin*	Beszámoló a SzK(b)P Központi Bizottságának munkájáról a XVIII. pártkongresszuson	„ 2 —
78	*Marx*	Bevezetés a politikai gazdaságtan bírálatához	„ 1 —
79-80	*Sztalin*	A békéért 1946—1951 Gyűjtemény Sztalin elvtárs háborúutáni beszédeiből és nyilatkozataiból	„ 4.
81.	*Lenin*	Az alkotmányozógyűlési választások és a proletárdiktatúra	„ 1 —
82-84	*Marx*	A filozófia nyomora	„ 5.50
85-86	*Sztalin*	A szocializmus közgazdasági problémái a Szovjetunióban	„ 2.50
87	*Lenin-Sztalin*	A vallásról	„ 2 —